

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 29. november 2023
(OR. en)

16204/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0438(COD)

ENFOPOL 523
JAI 1592
IXIM 236
COPEN 426
SCHENGEN 72
CODEC 2342

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	28. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 754 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb politseikoostöö tõhustamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks ning Europolit toetuse suurendamist selliste kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, ning millega muudetakse määrust (EL) 2016/794

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 754 final.

Lisatud: COM(2023) 754 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 28.11.2023
COM(2023) 754 final

2023/0438 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb politseikoostöö tõhustamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks ning Europolit toetuse suurendamist selliste kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, ning millega muudetakse määrust (EL) 2016/794

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Rändajate smugeldamine on kuritegelik tegevus, mille puhul kasumit teenitakse inimeste ja inimväärikuse hinnaga ning rikutakse inimeste põhiõigusi ja õõnestatakse ELi rändehalduse eesmäärke.

Rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu võitlemine ja nende ennetamine on üks Euroopa Liidu prioriteete ning oluline ebaseadusliku rände terviklikuks käsitlemiseks. Kuritegelikud võrgustikud kasutavad ära inimeste meeleheidet ja organiseerivad ebaseaduslikku rännet maa-, mere- ja õhuteid pidi, seades ohtu inimeste elu ja püüdes igal moel maksimeerida oma kasumit.

Oma 13. septembri 2023. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus kutsus president Ursula von der Leyen üles tõhustama kõiki liidu käsutuses olevaid vahendeid rändajate smugeldamise tulemuslikuks tõkestamiseks seeläbi, et ajakohastatakse praegust õigusraamistikku, mis on kohati üle 20 aasta vana, tugevdatakse smugeldamise haldamist ja ELi ametite, eelkõige Europol'i rolli, ning süvendatakse justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste, liikmesriikide ja partnerriikide vahelist koostööd selle probleemiga tegelemisel kogu maailmas. President rõhutas ka vajadust teha selle ülemaailmse probleemiga tegelemiseks koostööd partneritega, mistõttu korraldab komisjon rahvusvahelise konverentsi, millega pannakse alus ülemaailmsele liidule ja kutsutakse üles võtma meetmeid inimsugeldamise vastu.

Rändajate smugeldamine ELi ja ELis on hoogustunud ja seda soodustab suurem nõudlus, mis tuleneb tekkivatest ja süvenevatest kriisidest, eelkõige majanduslangusest, kliimamuutustest tingitud keskkonnavalastest hädaolukordadest ning konfliktidest ja demograafilisest survest paljudes kolmandates riikides. Rändajate smugeldamine suurendab ebaseaduslike ELi saabumiste arvu: 2022. aastal avastati ELi välispiiridel ligikaudu 331 000 ebaseaduslikku piiriületust, mis on alates 2016. aastast suurim näitaja ning 66 % rohkem kui eelmisel aastal¹. 2023. aastal avastati kuni septembri lõpuni ELi välispiiridel ligikaudu 281 000 ebaseaduslikku piiriületust, mis on 18 % rohkem kui 2022. aastal samal ajavahemikul. See langeb kokku inimeste smugeldamise sagenemisega, mida tõendab uus rekord: 2022. aastal teatati Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile (Frontex) rohkem kui 15 000 rändajate smugeldajast². Võttes arvesse ebaseaduslike saabujate arvu suurenemist ning mitmesuguseid ülemaailmseid kriise paljudes päritolu- ja transiidiriikides, võib eeldada, et Euroopasse suunduvad rändevood ja smugeldamisega seotud kuritegude arv on jätkuvalt suured ja võivad veelgi suurened.

Hinnanguliselt kasutab üle 90 % ELi saabuvatest ebaseaduslikest rändajatest inimsugeldajaid, kes enamasti kuuluvad kuritegelikesse organisatsioonidesse. Lisaks saavad smugeldamisvõrgustikud kuritegelikust tegevusest märkimisväärset kasu, mis kogu maailmas ulatub 4,7–6 miljardi euronis aastas³. Ebaseadusliku rände vähendamiseks on seetõttu esmase tähtsusega, et inimsugeldajate tegevusele reageeritakse rangelt ja otsustavalt. Hinnanguliselt

1 Frontexi riskianalüüs 2023/2024.

2 Frontexi riskianalüüs 2023/2024.

3 Ülemaailmne uuring rändajate smugeldamise kohta (ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo, 2018).

on inimsugeldajate, eriti merel tegutsevate inimsugeldajate jhkra tegevuse tagajärjel alates 2014. aastast hukkunud rohkem kui 28 000 inimest⁴.

Ligikaudu pooled rändajate sugeldamise võrgustikest on seotud ka muude kuritegudega,⁵ nagu inimkaubandus, uimastite ja tulirelvade ebaseaduslik üle piiri toimetamine, mis ühtlasi hõlbustab teisest rnnet ELis. iguskaitse- ja õigusasutused seisavad silmitsi mitme pidevalt muutuva probleemiga: inimsugeldajate kiiresti muutuv ja oludega kohanev tegutsemisviis; rändajate ja õiguskaitseasutuste vastu suunatud ähvarduste ja vägivalla laialdasem kasutamine⁶; raskused end väljaspool ELi asuvates riikides varjavate inimsugeldajate leidmisel ja vahistamisel; mitmesuguste transpordivahendite kasutamine, sealhulgas mereklbmatud ja raskemini avastatavad alused (nt kalalaevad ja isetehtud metallpaadid), maanteeidukid, kuhu rändajaid ohtlikult peidetakse, ning kommerts- ja tellimuslennud, mida kasutatakse üha enam rändajate toomiseks ELi lähedal asuvatesse või ELiga piirnevatesse riikidesse, kust rndajad puuvad seejärel ebaseaduslikult ELi siseneda⁷; digivahendite kasutamine protsessi kõigis etappides, nii sugeldamisteenuste, marsruutide ja hindade reklaamimiseks internetis kui ka dokumentide vltsimiseks; krüptoraha, e-raha või muude mitteametlike makseviiside (nt *hawala*) kasutamine⁸.

Rändajate sugeldamise tõkestamine on oluline, et lõhkuda organiseeritud kuritegevuse võrgustikud, mis põhjustavad inimõiguste rikkumisi ja surma, ning tegeleda ELi suunduva ebaseadusliku rände suurenemisega. Terviklik ja kestlik lähenemisviis rndele nõuab jõuliste ja tõhusate meetmete kombinatsiooni, mis täiendavad vastastikku kasulikke partnerlusi päritolu- ja transiidiriikidega seeläbi, et tegeletakse rände ja eelkõige ebaseadusliku rände algphjustega ning võideldakse samal ajal organiseeritud kuritegevuse, sealhulgas rändajate sugeldamise ja inimkaubanduse vastu. Uues rände- ja varjupaigaleppes¹ on esitatud terviklik lähenemisviis rände, mille keskmes on rändajate sugeldamise ennetamine ja tõkestamine.

Käesolev määruse ettepanek on osa meetmepaketist, mille eesmärk on ajakohastada ja tugevdada kehtivat õigusraamistikku ning kehtestada liidus eesmärgipärased õigusnormid. Sellega koos esitatakse ettepanek direktiivi kohta, milles käsitletakse ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamist ja tõkestamist. Kõnealuse ettepanekuga võetakse kasutusele tänapäevane ELi kriminaalõiguse vahend, millega määratakse selgelt kindlaks rändajate sugeldamise eest vastutavad organiseeritud kuritegelikud võrgustikud ja kehtestatakse neile mõjusad karistused, ühtlustatakse kuriteo raskusastet arvestavaid karistusi, laiendatakse kohtualluvuse ulatust, suurendatakse liikmesriikide vahendeid rändajate sugeldamisega tegelemiseks ja selle ennetamiseks ning parandatakse andmete kogumist ja aruandlust.

Paketti esitletakse rahvusvahelisel konverentsil, kus pannakse alus rändajate sugeldamise vastasele ülemaailmsele liidule. Selle konverentsiga loob komisjon raamistiku tihedaks poliitiliseks koostööks rahvusvaheliste partneritega, kutsudes üles võtma jagatud kohustusi ja meetmeid, et ühiselt tõkestada rändajate sugeldamist kogu maailmas.

Need kolm algatust täiendavad olemasolevaid algatusi rändajate sugeldamise tõkestamise valdkonnas ja nende abil rakendatakse ELi uuendatud tegevuskava rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2021–2025) seeläbi, et ajakohastatakse olemasolevat ELi

4 Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon, Missing migrants project, <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>.

5 Europol'i hinnang.

6 Europol'i 2023. aasta temaatiline aruanne rändajate sugeldamise kuritegelike võrgustike kohta.

7 Frontexi riskianalus 2023/2024.

8 Europol'i 2023. aasta temaatiline aruanne rändajate sugeldamise kuritegelike võrgustike kohta.

õigusraamistikku, et karistada rändeteedel tegutsevaid rändajate smugeldajaid, ning kehtestatakse lähiaastateks uus ajakohane, õiguslik, operatiivne ja rahvusvaheline koostööraamistik rändajate smugeldamise vastu.

Käesolev määruse ettepanek on osa sidusast paketest, mis hõlmab ka eespool nimetatud direktiivi ettepanekut ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamise ja tõkestamise kohta. Nende ettepanekute eesmärk on ajakohastada rändajate smugeldamise vastase võitluse õigusraamistikku ja tagada, et liidul on vajalikud õiguslikud ja operatiivsed vahendid inimsugeldajate uutele tegutsemisviisidele reageerimiseks, nagu on sätestatud komisjoni 2024. aasta tööprogrammis, mis kuulutati välja 17. oktoobril 2023.

Ettepaneku eesmärk

Käesoleva ettepaneku üldeesmärk on tugevdada Europoli ja eelkõige rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse rolli rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastases võitluses.

Selleks et tõhustada rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamist, avastamist ja uurimist, on käesoleva ettepaneku konkreetsed eesmärgid järgmised.

- (1) Süvendada asutustevahelist koostööd rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas

Selleks et hõlbustada tulemuslikumat, õigeaegset ja süstemaatilist koordineerimist ja teabevahetust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tõkestamise kohta liidu ametite vahel, hakkab Europoli juures loodav rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus koosnema Europoli töötajatest ja riikide lähetatud ekspertidest ning sellesse kaasatakse liikmesriikide, Eurojusti ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kontaktametnikud, kes tuleks alaliselt Europoli lähetada, et tagada korrapärane teabevahetus ning operatiivkoostöö ja koordineerimine. Vahepeal on justiits- ja siseküsimumustega tegelevatel ametitel võimalus oma vastavate volituste alusel koostööd süvendada ning optimeerida teabevahetust, et tõkestada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust. Eurojustil on keskne roll õiguslike meetmete võtmise tõhustamisel rändajate smugeldamisele reageerimiseks, kuna ta toetab selliste keerukate juhtumite lahendamist, mis hõlmavad piiriülest õiguslast koordineerimist ja ühiseid uurimisrühmi, mis tegelevad rändajate smugeldamise juhtumite kriminaaluurimisega.

- (2) Tugevdada rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tõkestamise juhtimist ja koordineerimist ELi tasandil

Selleks et tegeleda ebapiisava strateegilise analüüsi, koordineerimise ja juhtimise küsimusega ELi tasandil, sätestatakse ettepanekus rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse jaoks konkreetsed strateegilised ülesanded eesmärgiga luua raamistik liidu strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide saavutamiseks seeläbi, et jälgitakse rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse suundumusi, koostatakse aastaaruandeid, strateegilisi analüüse, ohuhinnanguid ja olukorratavet rändeteede kohta ning võetakse uurimis- ja operatiivmeetmeid. Seoses oma strateegiliste ülesannetega kohtub rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus vähemalt kaks korda aastas iga liikmesriigi, Eurojusti, Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) ja komisjoni esindajatega, et tagada tulemuslik juhtimine ja koordineerimine. Lisaks toetab rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus Europoli tegevdirektorit kriminaaluurimiste algatamise taotlemisel.

- (3) Parandada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust käsitleva teabe jagamist

Kavandatava määrusega tugevdatakse liikmesriikide kohustust jagada Europoliga teavet, sealhulgas biomeetrilisi andmeid, rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse kohta, mille

hulka kuulub ka nõue, et liikmesriigid loovad oma pädevate asutuste ja sisserände kontaktametnike tarbeks otseühenduse Europolit turvalise teabevahetusvõrguga (SIENA). Komisjon paneb ka ette teha rändajate smugeldamise vastasele Euroopa keskusele ülesandeks selgitada välja sellised rändajate smugeldamise või inimkaubanduse juhtumid, mis võivad nõuda koostööd kolmandate riikidega, sealhulgas isikuandmete vahetamist; selle eesmärk on toetada tegevdirektorit isikuandmete kolmandatele riikidele edastamise üle otsustamisel igal üksikjuhul eraldi kooskõlas Europolit määruse artikli 25 lõikega 5.

- (4) Suurendada liikmesriikide vahendeid rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks

Selleks et aidata liikmesriikidel rändajate smugeldamist tulemuslikult tõkestada ja vahetada Europoliga olulist teavet, tehakse ettepanek, et liikmesriigid määravad rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu võitlemise eritalitused, näevad nende talituste jaoks ette piisavad vahendid, ühendavad need talitused SIENAGA ning teevad rändajate smugeldamise vastasele Euroopa keskusele ülesandeks tegutseda eritalituste võrgustikuna.

- (5) Suurendada Europolit toetust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisele ja selle vastu võitlemisele operatiivrakkerühmade ja Europolit operatiivtoe lähetuste kaudu

Tehakse ettepanek kodifitseerida ja edasi arendada operatiivrakkerühmade kontseptsiooni ning luua uus vahend Europolit operatiivtoe lähetuste vormis – need on kõrgetasemelised vahendid koordineerimiseks ning analüütiliseks, operatiivseks, tehniliseks ja kohtuekspertiisi alaseks toeks, mida kasutatakse liikmesriigi taotluse või Europolit tegevdirektori ettepaneku korral. Ettepanek hõlmab liikmesriikides töötavate ekspertide nimekirja koostamist, et Europol saaks kohe eksperte lähetada, ning ettepanekuga kehtestatakse liikmesriikidele kohustused tagada kõnealuste vahendite tulemuslik rakendamine. Kolmandad riigid võivad samuti operatiivrakkerühmades osaleda ning Europolit operatiivtoe lähetused võivad toimuda kolmandates riikides.

Nende eesmärkide täitmiseks teeb komisjon ka ettepaneku suurendada Europolit rahalisi vahendeid ja inimressursse, et reageerida operatiivvajadustele ja kõrvaldada kindlakstehtud puudused.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on kooskõlas õiguskaitsealase koostöö valdkonnas (mis hõlmab ka Europolit) praegu kehtivate ja peagi vastu võetavate õigusnormidega. Õiguskaitsealane koostöö on valdkond, kus ELil ja liikmesriikidel on jagatud pädevus. Viimastel aastatel on tehtud edusamme liikmesriikidevahelise teabevahetuse alase koostöö parandamisel ning terroristide ja raskete kuritegude toimepanijate tegutsemisruumi kitsendamisel nii suures ulatuses kui võimalik. Pärast 2015. aasta rändekriisi muudeti justiits- ja siseküsimustega seotud infosüsteemide ja andmebaaside üldist ülesehitust, keskendudes koostalitlusvõimele. Pärast Euroopas toimunud terrorirünnakuid tugeldati 2017. aastal terrorismivastast võitlust ja teabevahetust käsitlevat õigusraamistikku. Selleks et rahuldada pakilisi operatiivvajadusi muutuva julgeolekuolukorraga toimetulemiseks, ja vastusena kaasseadusandjate üleskutsetele suurendada Europolilt saadavat toetust, karmistati 2022. aastal Europolit määruse sätteid. Europolit uued volitused hakkasid kehtima 2022. aasta juunis ja võimaldavad Europolil täiustada oma eksperditeadmisi ja tegevussuutlikkust, et paremini toetada liikmesriike võitluses raske ja organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu. Volitustega tugeldatakse ka Europolit andmekaitseraamistikku ja järelevalvet Euroopa Andmekaitseinspektori üle.

Ettepanek on kooskõlas ka ELi kehtiva õigusraamistikuga rändajate smugeldamise tõkestamise kohta, mida teatakse ka kaasaaitajate paketina ja mis koosneb direktiivist

2002/90/EÜ² (millega määratletakse kaasaaitamine ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele) ja raamotsusest 2002/946/JSK³ (millega tugevdatakse karistusõiguslikku raamistikku, et tõkestada ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele kaasaaitamist). Samuti on see kooskõlas ELi uuendatud tegevuskavaga rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2021–2025), milles kutsutakse üles tugevdama operatiivkoostööd ELi liikmesriikide õiguskaitseasutuste, asjaomaste ELi ametite, eelkõige Europoli, ja partnerriikide vahel, et lõhkuda rändajate smugeldamise kuritegelikud võrgustikud; ning meetmepaketiga, mis käsitleb kommertsveokite kasutamist ELi suunduva ebaseadusliku rände korraldamiseks. Rändajate smugeldamise tõkestamiseks loodud operatiivpartnerlused peamiste päritolu- ja transiidiriikidega moodustavad lahutamatu osa terviklikest rändepartnerlustest, mida EL partnerriikidega arendab. Rändajate smugeldamise tõkestamise tõhustamine on ühine huvi, kuna päritolu-, transiidi- ja sihtriikidel on ühine eesmärk võidelda kuritegelike võrgustike vastu ning kaitsta inimesi võimaliku väärkohtlemise ja ärakasutamise eest. Rändajate smugeldamine on endiselt suur probleem, millega tuleb pidevalt, kooskõlastatult ja ühiselt edasi tegeleda.

Rändajate smugeldamise ennetamine ja sellega võitlemine on ELi julgeolekuliidu strateegia, ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegia ning uue rände- ja varjupaigaleppe peamine eesmärk.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Seoses Europoli toetusega liikmesriikidele võetakse käesolevas seadusandlikus algatuses arvesse liidu tegevuspõhimõtteid kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas, eelkõige Eurojusti⁹ rolli raskete kuritegudega seotud riiklike uurimiste ja süüdistuste ettevalmistamise eest vastutavate asutuste vahelise koordineerimise ja koostöö toetamisel ja tugevdamisel ning ühiste uurimisrühmade kaudu tehtavas õiguslases koostöös¹⁰. Seadusandlikus algatuses võetakse arvesse ka liidu välispoliitikat, eelkõige ELi delegatsioonide ja julgeolekuekspertide tööd kolmandates riikides ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioone ja operatsioone.

Seadusandlikus algatuses võetakse täielikult arvesse asjaomaseid ELi andmekaitsealaseid õigusakte (vt 3. jagu põhiõiguste kohta).

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Seadusandliku algatuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklid 85, 87 ja 88. ELi toimimise lepingu artikli 85 lõikes 1 on sätestatud, et Eurojusti ülesanne on toetada ja tõhustada liikmesriikide asutuste ja Europoli läbi viidud uurimistoimingute ja hangitud teabe põhjal riikide uurimise ja süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavate asutuste tegevuse koordineerimist ja koostööd raskete kuritegude puhul, mis puudutavad kahte või enam liikmesriiki või nõuavad ühistel alustel läbi viidavaid süüdistuse esitamisega seotud toiminguid. Artikli 87 lõikes 1 on sätestatud, et liit seab kõikide liikmesriikide pädevate asutuste, sealhulgas politsei-, tolli- ja teiste õiguskaitseasutuste vahel sisse politseikoostöö, mis hõlmab kuritegude ennetamist, avastamist

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK, PE/37/2018/REV/1, *ELT L 295, 21.11.2018, lk 138–183*.

10 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus ühiste uurimisrühmade kohta, *ELT L 162, 20.6.2002, lk 1–3*.

ja uurimist. ELi toimimise lepingu artikli 88 lõikes 2 on sätestatud, et Euroopa Parlament ja nõukogu määravad seadusandliku tavamenetluse kohaselt määruste abil kindlaks Europoli struktuuri, toimimismehhanismid, tegevusvaldkonna ja ülesanded. Asjaomaste ülesannete hulka võivad kuuluda: a) liikmesriikide asutustelt, kolmandatelt riikidelt või organitelt saadud andmete kogumine, säilitamine, töötlemine, analüüs ja vahetus ning b) liikmesriikide pädevate asutuste poolt ühiselt või ühiste uurimisrühmade poolt ettevõetud uurimistoimingute ja operatiivtegevuse koordineerimine, korraldamine ja teostamine, vajaduse korral koostöös Eurojustiga.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt tuleks ELi tasandil meetmeid võtta üksnes juhul, kui liikmesriigid üksi ei suuda kavandatud eesmärgi piisaval määral saavutada ning seetõttu saab neid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil.

Liikmesriigid vastutavad avaliku korra säilitamise ja sisejulgeoleku kaitsmise eest¹¹ ning liit austab liikmesriikide põhifunktsioone, sealhulgas avaliku korra säilitamist ja riigi julgeoleku kaitsmist¹². Kuna rasked kuriteod ja terrorism on sageli piiriülesed, ei saa neid üksnes riigi tasandil võetavate meetmetega tulemuslikult tõkestada. Eelkõige iseloomustab rändajate smugeldamisega tegelevaid kuritegelikke võrgustikke nende ülemaailmne, koostööl põhinev ja paindlik iseloom¹³. See on põhjus, miks liikmesriigid otsustavad teha ELi loodud raamistikus tihedat koostööd. Liikmesriigid püüavad koordineerida õiguskaitsemeetmeid ja teevad koostööd ühiste julgeolekuprobleemide lahendamisel. Nad otsustavad koondada ELi tasandil vahendid ja jagada eksperditeadmisi. Europol kui ELi õiguskaitsealase koostöö amet väljendab jõuliselt seda liikmesriikide püudlust tagada koostööd tehes oma kodanike turvalisus.

Europol pakub liikmesriikidele õiguskaitsemeetmete koordineerimiseks töökindlat raamistikku ja mitmekülgset meetmepaketti kuritegevuse vastu võitlemiseks. Eelkõige on Europol ELi kuritegevusalase teabe keskus, millega minimeeritakse lünki kriminaalteabes ning keskendutakse käimasolevatest keerukatest uurimistest saadavatele andmetele. Europol pakub paindlikku ja reaajas operatiivtuge alates operatiivanalüüsist kuni operatiivkoordineerimiseni ning toob ühismeetmete jaoks kokku olulised partnerid. Liikmesriigid kasutavad teabevahetuseks ja kriminaaluurimistes koostöö tegemiseks ära Europolis töötavaid kontaktametnikke ja ameti pakutavat teabevahetuskanalit. Liikmesriigid ühendavad vahendid, tehes selleks Europolile ülesandeks töödelda tema andmebaasides nende andmeid ja teha ühisanalüüse. See on seadnud Europoli Euroopa julgeolekuarhitektuuri keskmesse.

Muutuvad julgeolekuohud, eelkõige rändajate smugeldamine, nõuavad riiklike õiguskaitseasutuste tööle tulemuslikku toetust ELi tasandil. Kuna liikmesriigid tegelevad konkreetsete kuritegevuse liikidega erinevalt, võivad nende õiguskaitseasutused valida, millal taotleda Europolilt ELi tasandi toetust ja millistes ühisalgatustes osaleda. Lisaks seisavad kõigi liikmesriikide õiguskaitseasutused silmitsi samade muutuvate julgeolekuohtudega. Seega on vaja ELi meetmeid, et liikmesriike võitluses raskete kuritegude ja terrorismiga tõhusamalt toetada ning mitte lasta neil ohtudel võimust võtta.

11 ELi toimimise lepingu artikkel 72.

12 ELi toimimise lepingu artikli 4 lõige 2.

13 Europoli 2023. aasta temaatiline aruanne rändajate smugeldamise kuritegelike võrgustike kohta, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

Seetõttu ei suudaks liikmesriigid kõigi käesolevas ettepanekus käsitletud probleemidega üksi tulemuslikult tegeleda.

- **Proportsionaalsus**

Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peavad konkreetse meetme laad ja tugevus olema vastavuses tuvastatud probleemiga. Kõik käesolevas seadusandlikus algatuses käsitletud probleemid eeldavad ühel või teisel viisil ELi tasandi toetust, et liikmesriigid saaksid nende probleemidega tulemuslikult tegeleda.

Asutustevahelist koostööd ja koordineerimist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tõkestamise valdkonnas tuleb ELi tasandil tugevdada ja süvendada. Tugevdades koostööd ja koordineerimist Europoliga, Euroopa Pii- ja Rannikuvalve Ameti ja Eurojusti vahel ning luues rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse ja määrares kindlaks selle ülesanded ja koosseisu, on ELi ametitel paremad võimalused tagada, et rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega saaks tulemuslikumalt ja tõhusamalt tegeleda nii ELi kui ka riiklikul tasandil.

Nende kuritegude alast strateegilist juhtimist ja koordineerimist ELi tasandil tuleb tõhustada, et võimaldada uurimis- ja operatiivmeetmete sihipärast strateegilist analüüsi, juhtimist ja koordineerimist ELi tasandil ja liikmesriikide vahel. Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse loomine ning selle ülesannete ja koosseisu kindlaksmääramine aitab samuti tulemuslikumalt ja tõhusamalt võidelda smugeldamise ja inimkaubanduse vastu ELi tasandil kui riiklikul tasandil.

Rändajate smugeldamist ja inimkaubandust käsitleva teabe jagamine liikmesriikide vahel ja Europoliga, aga ka kolmandate riikidega, peab muutuma tihedamaks ja süstemaatilisemaks, et tagada tõhusam ja tulemuslikum tegelemine rändajate smugeldamisega ELi tasandil eelkõige seeläbi, et liikmesriikide üldise teabevahetuskohustuse raames viidatakse sõnaselgelt neile kahele kuriteole, Europolile tehakse ülesandeks toetada liikmesriike biomeetriliste andmete tulemusliku ja tõhusa töötlemise kaudu ja kooskõlas biomeetriliste andmete töötlemise suhtes kehtivate kaitsemeetmetega, ning luuakse turvaline teabevahetusvõrk (SIENA).

Kõigil liikmesriikidel ei ole siiski riiklikul tasandil vajalikke struktuure, et võidelda rändajate smugeldamise vastu ja teha tulemuslikku koostööd Europoliga, nagu on juba rõhutatud ELi uuendatud tegevuskavas rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2021–2025). Selle puuduse saab tulemuslikult ja tõhusalt kõrvaldada riiklikust tasandist paremini ELi tasandil, kus nähakse ette, et liikmesriigid peaksid määrama rändajate smugeldamise vastu võitlemiseks eritalitused, ühendama need eritalitused SIENAGA ning tegema rändajate smugeldamise vastasele Euroopa keskusele ülesandeks tegutseda eritalituste võrgustikuna.

Europolile kohapealset toetust liikmesriikidele rändajate smugeldamise tõkestamiseks tuleb suurendada. Selle vajadusega saab ELi tasandil tulemuslikumalt ja tõhusamalt tegeleda kui riiklikul tasandil, luues selleks operatiivrakkerühmad ja korraldades Europolile operatiivtoe lähetusi.

Europolil kui ELi õiguskaitsealase koostöö ametil on head võimalused sellist ELi tasandi toetust pakkuda. Europol on näidanud väga häid tulemusi riiklike õiguskaitseasutuste toetamisel raskete kuritegude ja terrorismi ning eelkõige rändajate smugeldamise tõkestamisel. Liikmesriikide jaoks tähendab see selget koostööd ja mastaabisäästu, mis tuleneb näiteks reservnimekirjade ja Europolile pakutava spetsiaalse toe kasutamisest või eksperditeadmistest, mida saab liikmesriikidele pakkuda spetsiaalne keskus, näiteks rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus. Liikmesriigid ootavad ja vajavad Europolilt operatiivselt sama tasandi toetust ka muutuvate julgeolekuohtude, nagu rändajate smugeldamine, korral.

ELi tasandi õiguskaitsealane koostöö Europoli kaudu ei asenda erinevaid riiklike tegevuspõhimõtteid sisejulgeoleku valdkonnas ega riiklike õiguskaitseasutuste tööd. Kõnealune ELi tasandi toetus ei mõjuta aluslepingutes¹⁴ tunnustatud erinevusi liikmesriikide õigussüsteemides ja -traditsioonides.

- **Vahendi valik**

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 88 lõikele 2 ja võttes arvesse, et Europoli volitused on sätestatud määruses (EL) 2016/794, peab Europoli volituste laiendamine – mis on osa käesolevast ettepanekust – toimuma määruse vormis.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Rändajate smugeldamine tekitab õiguskaitseasutustele probleeme, eelkõige kuna asjaomased kuritegelikud võrgustikud on paindlikud ja keerukad ning suudavad kohaneda ebaseadusliku rände dünaamika muutuste ja õiguskaitseasutuste reageerimisega. Europol ja liikmesriigid on neist probleemidest teadlikud ning neid on arutatud justiits- ja siseküsimumuste nõukogu ning Euroopa Ülemkogu kohtumistel. Europoli rolli rändajate smugeldamise tõkestamisel on arutatud nii nõukogus kui ka Europolis, sealhulgas selle haldusnõukogus. Lisaks tehti Euroopa Kontrollikoja 2021. aasta eriaruandes, milles käsitleti Europoli toetust rändajate smugeldamise vastasele võitlusele, kindlaks vajadus tugevdada Europoli rolli rändajate smugeldamise vastases võitluses, eelkõige selleks, et võimaldada Europolil kasutada kõiki asjakohaseid väliseid teabeallikaid, sealhulgas biomeetrilisi andmeid, ning tõhustada andmevahetust partneritega¹⁵.

Lisaks kogusid komisjoni talitused vajalikku teavet ja arvamusi käesoleva seadusandliku algatuse olulisuse, tulemuslikkuse, tõhususe, sidususe ja ELi lisaväärtuse kohta küsimustiku kaudu, mis saadeti liikmesriikidele, et teha kindlaks operatiivvajadused ja puudused seoses Europoli toetusega rändajate smugeldamise valdkonnas, ning muud vajadused ja võimalused Europoli volituste laiendamiseks. Samuti konsulteerisid komisjoni talitused pärast õiguskaitse töörühmas peetud arutelusid 14. novembril 2023 toimunud spetsiaalse virtuaalse seminari kaudu liikmesriikidega ekspertide tasandil. Liikmesriigid toetasid üldiselt Europoli õiguslike volituste laiendamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks.

Sidusrühmadega konsulteerimise käigus tehti kindlaks, et ELi tasandil on vaja võtta meetmeid viies valdkonnas: a) asutustevaheline koostöö rändajate smugeldamise valdkonnas, b) strateegiline juhtimine ja koordineerimine rändajate smugeldamise tõkestamisel, c) teabe jagamine, d) rändajate smugeldamise vastasele võitlusele spetsialiseerunud riiklikud struktuurid ning e) Europoli operatiivtugi kohapeal.

Konsultatsiooni tulemusi võeti seadusandliku algatuse ettevalmistamise käigus arvesse.

- **Mõjuhindang**

Käesolevale seadusandlikule ettepanekule ei ole mõjuhindangut lisatud, sest komisjonil oli vähe valikuvõimalusi või need puudusid üldse, eelkõige kuna operatiivvajadus parandada Europoli toetust liikmesriikidele rändajate smugeldamise tõkestamisel on kiireloomuline. Käesolev ettepanek tugineb siiski tõenditele, mille Euroopa Kontrollikoda kogus 2021. aasta

¹⁴ ELi toimimise lepingu artikli 67 lõige 1.

¹⁵ Europoli toetus rändajate smugeldamise vastu võitlemiseks: hinnatud partner, kuid andmeallikaid ja tulemuste mõõtmist on liiga vähe kasutatud. Euroopa Kontrollikoda, 2021.

eriaruande jaoks, mis käsitles Europoli toetust rändajate smugeldamise vastasele võitlusele, ja sidusrühmadega peetud konsultatsioonide käigus saadud tagasisidele.

- **Põhiõigused**

Isikuandmete töötlemine õiguskaitse eesmärkidel üldiselt ja eelkõige Europoli pakutava toe kontekstis eeldab, et tagatakse põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste täielik järgimine, eelkõige õigus isikuandmete kaitsele¹⁶ ja eraelu puutumatusele¹⁷. Käesolevas ettepanekus võetakse neid õiguslikke nõudeid täiel määral arvesse.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev seadusandlik algatus mõjutaks Europoli eelarvet ja personalivajadusi. Prognoosi kohaselt¹⁸ on praeguse mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kogu perioodiks vaja täiendavaid eelarvevahendeid ligikaudu 50 miljoni euro väärtuses ja ligikaudu 50 täiendavat ametikohta. Sellega tagatakse, et Europolil on vajalikud vahendid käesoleva määruise artiklites 5 ja 6 kirjeldatud uute ülesannete ning läbivaadatud volituste täielikuks ja tõhusaks täitmiseks. Käesolevas seadusandlikus ettepanekus sisalduvad Europoli uued ülesanded nõuaksid seega rahaliste vahendite ja inimressursside suurendamist võrreldes vahenditega, mis on ette nähtud 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus – selles nähti ette töötajate arvu suurenemine 160 ajutise teenistuja võrra, millega kaasneb 114 miljoni euro suurune lisakulu ja ELi täiendav panus Europoli eelarvesse kokku 178 miljonit eurot. Käesolev seadusandlik algatus annab liikmesriikidele ka võimaluse panustada otse Europoli eelarvesse, kui see on vajalik ja olemasolevate või uute ülesannete tõttu nõutav.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Europoli laiendatud volituste järelevalve ja hindamine toimub eelkõige kehtiva Europoli määruise kohaste mehhanismide abil. Artikliga 68 on ette nähtud hindamine, mille käigus hinnatakse eelkõige Europoli ja tema töö mõju, tulemuslikkust ja tõhusust ning võidakse käsitleda võimalikku vajadust muuta Europoli struktuuri, toimimist, tegevusvaldkonda ja ülesandeid ning selliste võimalike muudatuste finantsmõju. Lisaks sellele hindamisele kogub komisjon andmeid esindatuse kaudu Europoli haldusnõukogu koosolekutel ja Europoli töö järelevalve kaudu, mida komisjon teeb koos liikmesriikidega (artikkel 11).

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesolevas seadusandlikus algatuses tehakse järgmised ettepanekud.

- ***Luu Europoli raames rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus ning esitada juhtimisraamistik selle tegevuse reguleerimiseks ja toetamiseks:*** seadusandliku algatusega luuakse rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus, mis on liidu eriteadmiste keskus rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu võitlemisel. Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus peaks olema kontaktpunkt liikmesriikide toetamiseks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisel ja nende vastu võitlemisel ning täitma sellega seoses konkreetseid strateegilisi ja operatiivülesandeid. [Artikkel 3]

16 Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikkel 8.

17 Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikkel 8.

18 Põhineb Europoli 2023. aasta ametikohtade lootelul ja Europoli 2023.–2025. aasta programmdokumendis esitatud tabel vahendite eraldamise kohta tegevuste kaupa.

- ***Näha ette rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse koosseis:*** seadusandliku algatusega nähakse ette rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse koosseis ja konkreetsed üksused, kes peaksid osalema keskuse ülesannete täitmisel nii strateegilise analüüsi tegemiseks kui ka operatiiv- ja tehnilise toe andmiseks, et rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ennetada ja selle vastu võidelda. Rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust peaksid toetama Europol'i kõik muud asjaomased sisestruktuurid. [Artikkel 4]
- ***Määrata kindlaks rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse strateegilised ja operatiivülesanded:*** seadusandliku algatusega nähakse ette keskuse üksikasjalikud ülesanded strateegilise analüüsi tegemiseks ning operatiiv- ja tehniliseks toe pakkumiseks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks. Strateegilisel tasandil kuuluvad nende ülesannete hulka strateegiliste analüüsides ja ohuhinnangute esitamine, strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide tegevusliku rakendamise toetamine, koordineerimise, koostöö ja teabevahetuse toetamine, rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse jälgimine ja aastaaruande koostamine. Sellega seoses korraldab rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus vähemalt kaks korda aastas keskuses esindatud üksuste koosoleku, et tagada liidu tasandil tõhus juhtimine ja koordineerimine. Tegevustasandil hõlmavad rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse ülesanded uurimiste ja operatiivtegevuse kooskõlastamist, korraldamist ja elluviimist, et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust, toetada liikmesriikide piiriülest teabevahetust, piiriüleseid operatsioone ja uurimisi ning ühiseid uurimisrühmi ja operatiivrakkerühmi, ning selliste rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumite kindlakstegemist, mis võivad vajada kõrgetasemelist operatiivtuge. [Artiklid 5 ja 6]
- ***Näha liikmesriikide pädevates asutustes ette eritalituste määramine, et ennetada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ning nende vastu võidelda:*** seadusandliku algatusega nähakse ette, et iga liikmesriik peaks määrama ühe või mitu eritalitust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, sealhulgas kriminaaluurimise kaudu, ning tagama, et need talitused koguvad ja jagavad olulist teavet võimalikult kiiresti SIENA kaudu Europol'i ja teiste liikmesriikidega. [Artikkel 8]
- ***Anda Europolile vajalikud kõrgetasemelised vahendid, et toetada liikmesriike rändajate smugeldamise ja muude Europol'i eesmärkidega seotud kuritegude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel:*** seadusandliku algatusega luuakse operatiivrakkerühmad kui koordineerismehhanismid, mille liikmesriigid loovad Europol'i toetusel, et viia läbi ühist, koordineeritud ja prioriteetset kriminaalteabe kogumist ja uurimisi, eelkõige kuritegelike võrgustike ja rühmituste ning üksikute kurjategijate kohta. Seadusandlikus algatuses on sätestatud miinimumnõuded liikmesriikide aktiivseks ja õigeaegseks kaasamiseks, näiteks kogu olulise teabe esitamine Europolile; lisaks on sätestatud, et Europol peaks tegema neile liikmesriikidele kättesaadavaks kõrgetasemelise analüütilise, operatiivse, tehnilise, kohtuekspertiisialase ja rahalise abi. Operatiivrakkerühmades võivad osaleda ka kolmandad riigid. [Artikkel 9]
- ***Näha ette, et Europolil peaks olema võimalik lähetada liikmesriigi taotluse korral kõnealuse liikmesriigi territooriumile ametnikke, et pakkuda koostöös ja kokkuleppel selle liikmesriigi pädevate asutustega analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge:*** vastuvõttev liikmesriik peaks suutma täita

miinimumnõuded, näiteks esitama Europolile kogu olulise teabe. Europolil peaks olema võimalik lähetusi kiiresti korraldada, eriti kiireloomulistel erandjuhtudel. Europoli lähetatud töötajatel ja ekspertidel peaks olema võimalik võtta andmetöötlusega seotud mittesundivaid uurimismeetmeid koostöös asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega ja nende nõusolekul ning kooskõlas Europoli määruse ja asjaomase liikmesriigi siseriikliku õigusega. Lisaks peaks Europol koostama liikmesriikide kõrgelt kvalifitseeritud ja konkreetsetele küsimustele spetsialiseerunud õiguskaitseeksperptide reservnimekirja, mille saab anda Europoli käsutusse ekspertide kiireks lähetamiseks, et pakkuda spetsiaalset tuge. Europolil peaks samuti olema võimalik lähetada töötajaid ja riikide lähetatud eksperte kolmandatesse riikidesse, kellega ta teeb koostööd kaitse piisavuse otsuse ning liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud rahvusvahelise lepingu või Europoli ja kõnealuse kolmanda riigi vahel enne 1. maid 2017 sõlmitud koostöölepingu alusel. [Artikkel 9]

- ***Selgitada sellise operatiivtoe olemust, mida Europoli töötajad võivad anda liikmesriikide õiguskaitseasutustele kohapealsete operatsioonide ja uurimiste käigus:*** seadusandlikus algatuses selgitatakse, et Europoli töötajad võivad liikmesriigi pädevate asutuste taotluse korral ja kooskõlas nende siseriikliku õigusega pakkuda liikmesriigi pädevatele asutustele operatiivtuge uurimistoimingute läbiviimise ajal, sealhulgas operatiivrakkerühmade kasutamise ja Europoli operatiivtoe lähetuste raames. Europoli töötajatel peaks olema võimalik viia läbi mittesundivaid uurimistoiminguid koostöös asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega ja nende nõusolekul ning kooskõlas Europoli määruse ja asjaomase liikmesriigi siseriikliku õigusega, kui liikmesriik seda kooskõlas oma siseriikliku õigusega taotleb ja Europoli tegevdirektor on selleks loa andnud. [Artikkel 9]
- ***Tõhustada koostööd Europoli ja kolmandate riikide vahel:*** seadusandliku algatusega nähakse ette õigusnormid kolmandatesse riikidesse lähetatud liikmesriikide sisserände kontaktametnike ulatuslikumaks kaasamiseks sellesse, et kolmandad riigid jagaksid rohkem rändajate smugeldamise vastu võitlemise seisukohast olulist teavet ning edastaksid sellise teabe Europolile SIENA kaudu kas otse või Europoli riikliku üksuse kaudu. [Artikkel 8]
- ***Selgitada välja sellised rändajate smugeldamise juhtumid, mis nõuavad koostööd kolmandate riikidega ja mille puhul võib üksikjuhtudel olla vajalik isikuandmete edastamine kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest süüdistuse esitamise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil:*** seadusandliku algatusega tehakse rändajate smugeldamise vastasele Euroopa keskusele ülesandeks sellised juhtumid välja selgitada. Sellistel juhtudel võib isikuandmete edastamine Europoli poolt kolmandatele riikidele kaitse piisavuse otsuse või piisavate või asjakohaste andmekaitsealaste turvameetmete puudumise korral toimuda kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 25 lõikega 5. [Artikkel 6]
- ***Tugevdada Europoli rolli võitluses kuritegudega, mis on seotud liidu piiravate meetmete rikkumisega:*** seadusandliku algatusega lisatakse sellised süüteod määruse (EL) 2016/794 I lisas loetletud kuriteoliikide hulka. Lisaks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse käsitlemisele laiendatakse kavandatava määrusega Europoli pädevusse kuuluvate kuritegude loetelu seeläbi, et Europoli määruse I lissasse lisatakse liidu piiravate meetmete rikkumine. See on vastus liikmesriikide taotlustele, et neile võimaldataks Europoli toetust võitluses liidu piiravate meetmete rikkumise vastu, mis on praegu võimalik ainult juhul, kui sellise rikkumisega kaasneb ka mõni muu Europoli määruse I lisas esitatud kuriteoliik, näiteks rahapesu. Kõik liidu

piiravate meetmete rikkumised ei kuulu praegu siiski Europoli määruse I lisas sätestatud kuriteoliikide hulka. Liidu piiravate meetmete rikkumise lisamine Europoli määruse I lissasse täiendaks kavandatavat direktiivi liidu piiravate meetmete rikkumisega seotud kuritegude ja karistuste määratlemise kohta¹⁹. [Artikkel 9]

¹⁹ COM(2022) 684 final (2.12.2022).

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb politseikoostöö tõhustamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks ning Europolit toetuse suurendamist selliste kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, ning millega muudetakse määrust (EL) 2016/794

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 85 lõiget 1, artikli 87 lõiget 2 ja artikli 88 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/794,²⁰ et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd kahte või enam liikmesriiki puudutava raske kuritegevuse, terrorismi ja liidu poliitikagavaldkondades hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide tõkestamisel ja nende vastu võitlemisel.
- (2) Rändajate smugeldamine on kuritegelik tegevus, mille puhul kasumit teenitakse inimelude ja inimväärikuse hinnaga ning kahjustatakse ohvrite põhiõigusi ja liidu rändehalduse eesmäärke. Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 9. veebruari 2023. aasta järeldustes taas inimsugeldajatevastase võitluse tähtsust ning kinnitas valmisolekut tõhustada meetmeid ebaseadusliku riigist lahkumise ja inimohvrite ärahoidmiseks seeläbi, et muu hulgas tihendatakse koostööd päritolu- ja transiidiriikidega. Selleks on oluline karmistada ka õiguskaitseasutuste reageerimist rändajate smugeldamisele ja inimkaubandusele seeläbi, et arendatakse Europolit ja eelkõige selle raames loodud liidu eriteadmiste keskuse suutlikkust võidelda rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu.
- (3) 2016. aastal asutas Europolit haldusnõukogu kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 11 lõike 1 punktiga s sellise liidu eriteadmiste keskusena rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse. Keskust on alates asutamisest pidevalt edasi arendatud ja selle tegevust on laiendatud, et pakkuda liikmesriikidele parimat tuge operatiivkoostöö ja teabevahetuse dünaamilise platvormina ning koordineerida rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastases võitluses osalevate liikmesriikide ja partnerite vahelist koostööd. Kuna ebaseaduslike liitu saabujate arv ja liidu sees toimuv teisene ränne

20 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).

suurenevad, kuritegelikud organiseeritud ühendused kohanevad kiiresti ning arendatakse uusi tegutsemisviise ja keerukaid tegutsemismeetodeid, on vaja kiiresti ja märkimisväärselt tugevdada Europoli kui liidu eriteadmiste keskuse rolli rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastases võitluses, muutes kõnealuse keskuse Europoli-siseseks alaliseks struktuuriks ning suurendades selle osalust liikmesriikide toetamisel rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel. Keskuse nimeks peaks saama rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus.

- (4) Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus peaks pakkuma liikmesriikidele strateegilist, operatiivset ja tehnilist tuge, et ennetada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ning nende vastu võidelda. Osana oma strateegilistest ülesannetest peaks keskus looma raamistiku liidu strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide rakendamiseks seeläbi, et jälgitakse rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse suundumusi. Selleks peaks keskus esitama aastaaruandeid, strateegilisi analüüse, ohuhinnanguid ja olukorratavet rändeteede ja tegutsemisviiside kohta, sealhulgas viiteid selle kohta, et rändajate smugeldamiseks ja inimkaubanduseks võidakse kasutada eraõiguslikke isikuid. Oma strateegiliste ja operatiivülesannete täitmisel peaks rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus tegema asjakohastel juhtudel koostööd Euroopa välisteenistuse ja ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonidega kooskõlas nende vastavate volituste ja pädevustega ning Europoli volitustega.
- (5) Selleks et süvendada asutustevahelist koostööd rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas, peaks rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus pakkuma vahendeid Europoli ja muude liidu ametite, eelkõige Eurojusti ja Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, vahelise koostöö ja koordineerimise tõhustamiseks kooskõlas nende vastavate õigusraamistikega, sealhulgas liidu ametite vahelise töökorra kaudu.
- (6) Rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamise ja selle vastu võitlemise valdkonna strateegilise analüüsi toetamiseks peaks rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust strateegiliste ülesannete täitmisel toetama koostööraamistik, milles osalevad Europoli töötajad ning millesse on kaasatud komisjoni, liikmesriikide eriteenistuste, Euroopa Liidu Kriminaalõigusosalase Koostöö Ameti (Eurojust) ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti esindajad. Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus peaks vähemalt kaks korda aastas korraldama keskuses esindatud üksuste koosoleku, et tagada liidu tasandil tõhus juhtimine ja koordineerimine. Selleks et keskus saaks oma ülesandeid täita, peaksid Europoli muud asjaomased sisestruktuurid pakkuma sellele kogu vajalikku tuge. Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse tulemuslikkuse maksimeerimiseks peaks Europolil olema võimalik kutsuda vajaduse korral osalema eelkõige kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) peamisi osalejaid ning muid asjaomaseid liidu organeid või asutusi.
- (7) Osana liikmesriikidele antavast operatiivsest ja tehnilisest toest peaks rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus tagama liikmesriikide uurimiste ja operatiivtegevuse koordineerimise, sealhulgas toetades liikmesriikide piiriülest teabevahetust, piiriüleseid operatsioone ja uurimisi eelkõige EMPACTi raames, sealhulgas pakkudes operatiivset, tehnilist, kohtuekspertiisialast ja rahalist abi. Lisaks peaks Europol toetama liikmesriike rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse selliste juhtumite kindlakstegemisel, mille puhul tuleks – vajaduse korral koostöös Eurojustiga – algatada uurimine juhtudel, mis nõuavad operatiivrakkerühmade

moodustamist või Europolit operatiivtoe lähetusi; ning juhtudel, mis võivad nõuda koostööd kolmandate riikidega, sealhulgas isikuandmete vahetamist.

- (8) Kui puudub kaitse piisavuse otsus või piisavad või asjakohased andmekaitsealased turvameetmed, võib isikuandmete edastamine Europolilt poolt kolmandatele riikidele toimuda kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 25 lõikega 5. Eelkõige sellistel rändajate smugeldamise juhtudel, mille rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus on kindlaks teinud kui kolmandate riikidega koostööd nõudvad juhtumid, võib üksikjuhtudel olla vaja edastada isikuandmeid kuritegude ennetamise, uurimise, avastamise ja nende eest süüdistuse esitamise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil.
- (9) Rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks antava operatiiv- ja tehnilise toe tugevdamiseks peaks rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus operatiivülesannete täitmisel kaasama liikmesriikide, Eurojusti ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kontaktametnikke, et tagada liidu tasandil tulemuslik, õigeaegne ja süstemaatiline koordineerimine ja teabevahetus rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastase võitluse valdkonnas, millega tagatakse tihedam asutustevaheline koostöö nende vastava pädevuse piires, ja koostöö liikmesriikidega. Europolil muud asjaomased sisestruktuurid peaksid samuti pakkuma kogu vajalikku tuge. Sellel eesmärgil tuleks Europolit lähetada alaliste esindajatena Eurojusti ning Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kontaktametnikud. Europolil peaks olema võimalik kaasata muid asjaomaseid liidu organeid või asutusi, et kasutada vajaduse korral nende pädevusse kuuluvaid eksperteadmisi.
- (10) EMPACT ühendab partnerluse põhimõttel paljusid pädevaid asutusi ning kujutab endast nii raamistikku koordineeritud reageerimiseks organiseeritud ja raskele rahvusvahelisele kuritegevusele kui ka katalüsaatorit liidu julgeolekupoliitika ja -strateegia rakendamiseks. Selleks et tõhustada valdkondadevahelist, terviklikku ja järjepidevat reageerimist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ning sellega seotud kuritegude ja soodustavate tegurite ennetamisele ja nende vastu võitlemisele, peaksid Europol ja kõik peamised sidusrühmad suurendama EMPACTi raames omavahelisi sidemeid ja operatiivtuge sellel platvormil arendatavale tegevusele.
- (11) Selleks et tagada õigusasutuste piisav kaasamine rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega seotud kuritegude kriminaaluurimisse, tuleks hinnata Eurojusti volituste laiendamise vajadust seoses rändajate smugeldamisega ja Europolit volituste muutmise osana määruse (EL) 2018/1727 artikli 69 lõike 1 kohasest hindamisest.
- (12) Europol peaks olema liidu kriminaalteabe keskus ja tegutsema teenuseosutajana, kes eelkõige loob turvalise võrgu andmete vahetamiseks, nagu turvaline teabevahetusvõrk (SIENA), mille eesmärk on hõlbustada teabevahetust liikmesriikide, Europolit, muude liidu organite, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. SIENA peaks võimaldama kiiret, turvalist ja kasutajasõbralikku sidet ning kuritegudega seotud operatiiv- ja strateegilise teabe ja jälitusteabe vahetamist, ning pöörama suurt tähelepanu koostalitlusvõimele Europolit ning muude koostööd tegevate riikide ja organisatsioonide muude süsteemidega.
- (13) Liikmesriikide aktiivne kaasatus ja teabe jagamine Europoliga on väga olulised, et tagada terviklik ja koordineeritud liidu lähenemisviis rändajate smugeldamise tõkestamisele. Suutlikkuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid määrama eritalitused rändajate smugeldamise tõkestamiseks ja tagama, et sellistel talitustel on piisavad vahendid rändajate smugeldamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning et nad saavad jagada Europoliga tõhusalt ja tulemuslikult teavet kriminaaluurimiste kohta.

Selleks et ühtlustada liikmesriikide ja Europol'i vahelist teabejagamist rändajate smugeldamise kohta, peaksid liikmesriigid tagama, et rändajate smugeldamise tõkestamiseks määratud talitused on teabe jagamise hõlbustamiseks SIENAga otse ühendatud. See on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiviga (EL) 2023/977, mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK. Liikmesriikide sisserände kontaktametnikud, kes on lähetatud kolmandatesse riikidesse, peaksid samuti jagama teavet Europol'iga; selleks peaksid nad samuti olema ühendatud SIENAga, et nad saaksid teavet tõhusalt ja tulemuslikult jagada.

- (14) Selleks et tagada rändajate smugeldamisega seotud teabe tõhus jagamine liikmesriikide vahel ja Europol'iga, eelkõige juhul, kui tegemist on suurte kuritegelike võrgustikega, kuhu on kaasatud palju kahtlusluseid, peaksid liikmesriigid kasutama kõige asjakohasemaid tugivahendeid, mida Europol pakub, näiteks spetsiaalseid andmete laadijaid. Seevastu selleks, et saada juurdepääs kogu teabele ja jälitusteabele, mis on vastavate juhtumite kohta liidu tasandil kättesaadav, ning kasutada neid parimal viisil ja järgides täielikult asjaomaseid andmekaitsealaseid turvameetmeid, peaksid liikmesriigid ja liidu ametid rändajate smugeldamisega seotud käimasolevate uurimiste käigus süstemaatiliselt tutvuma Europol'i valduses oleva teabega, kasutades muu hulgas Europol'i pakutavaid päringutabamuse või selle puudumise tuvastamisel põhinevaid vahendeid, näiteks tehnilist süsteemiliidest QUEST+, mis on mõeldud päringute tegemiseks Europol'i süsteemides.
- (15) Piiriülese raske organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks on vaja koordineerimist ja kooskõlastatud tegevust. Lisaks nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse kohasele võimalusele moodustada ühine uurimisrühm peaks liikmesriikidel olema võimalik luua operatiivrakkerühmasid, et tugevdada Europol'i toetusel õiguskaitsealast koostööd. See liikmesriikide politseiasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vaheline koordineerimismehhanism peaks võimaldama neil Europol'i toetusel viia läbi ühist, koordineeritud ja prioriteetset kriminaalteabe kogumist ja uurimisi, eelkõige kuritegelike võrgustike ja rühmituste ning üksikute kurjategijate kohta, sealhulgas selliste isikute puhul, kelle kuritegelik tegevus vastab Europol'i pädevusse kuuluvatele kuriteoliikidele ja kes kujutavad endast suurt ohtu julgeolekule. Selleks et tagada kõnealuse mehhanismi hea toimimine ja tulemuslikkus, peaksid operatiivrakkerühma moodustavad, selles osalevad või seda toetavad liikmesriigid suutma täita nende aktiivse ja õigeaegse kaasamise miinimumnõuded, näiteks esitades Europol'ile kogu olulise teabe; ning Europol'il peaks olema võimalik teha kõnealustele liikmesriikidele kättesaadavaks kõrgetasemeline analüütiline, operatiivne, tehniline, kohtuekspertiisialane ja rahaline toetus. Kolmandatel riikidel peaks olema võimalik operatiivrakkerühmas osaleda või seda toetada.
- (16) Kui operatiivrakkerühmas läbi viidud kriminaalteabe kogumise tulemusena algatatakse kriminaaluurimised ühes või mitmes liikmesriigis, mis võivad saada kasu ühise uurimisrühma moodustamisest, või kui kriminaaluurimised, mida operatiivrakkerühm toetab, võivad saada kasu ühise uurimisrühma loomisest, peaks Europol tegema asjaomastele liikmesriikidele ettepaneku ühise uurimisrühma moodustamiseks ja võtma meetmeid nende abistamiseks kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikliga 5. Sellistel juhtudel peaks Europol vajaduse korral tegema tihedat koostööd Eurojustiga.
- (17) Europol'il peaks kooskõlas määrusega (EL) 2016/794 olema võimalik lähetada liikmesriigi taotluse korral kõnealuse liikmesriigi territooriumile ametnikke,

sealhulgas riikide lähetatud eksperte, et pakkuda koostöös ja kokkuleppel selle liikmesriigi pädevate asutustega analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisialast tuge. Need lähetused peaksid eelkõige toimuma keerukate, suuremahuliste ja kõrgetasemeliste uurimiste, sealhulgas ühiste uurimisrühmade raames, kusjuures vajaduse korral tehakse koostööd Eurojusti või operatiivrakkerühmadega. Sellised lähetused peaksid toetama ka edasist julgeolekukontrolli Europol'i või riiklikes andmebaasides, et hõlbustada kiiret teabevahetust ja tugevdada kontrolli liidu välispiiridel (teisesed julgeolekukontrollid), või rändehalduse tugirühmi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896²¹. Europol peaks neid lähetusi kasutama ka selleks, et toetada liikmesriike suurte rahvusvaheliste sündmuste korral. Europolil peaks samuti olema võimalik lähetada töötajaid ja riikide lähetatud eksperte kolmandatesse riikidesse, kellega ta teeb koostööd kaitse piisavuse otsuse, liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud rahvusvahelise lepingu või Europol'i ja kõnealuse kolmanda riigi vahel enne 1. maid 2017 sõlmitud koostöölepingu alusel.

- (18) Selleks et tagada, et Europol saab lähetuste kaudu pakkuda tulemuslikku toetust, peaks vastuvõttev liikmesriik suutma täita miinimumnõuded, näiteks esitama Europolile kogu olulise teabe. Europolil peaks olema võimalik töötajaid ja riikide lähetatud eksperte kiiresti lähetada, seda isegi kiireloomulistel erandjuhtudel. Europol'i lähetatud töötajatel ja riikide lähetatud ekspertidel peaks olema võimalik võtta andmetöötlusega seotud mittesundivaid uurimismeetmeid koostöös asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega ja nende nõusolekul ning kooskõlas määrusega (EL) 2016/794 ja asjaomase liikmesriigi õigusega.
- (19) Lisaks peaks Europol oma operatiivtoe lähetuste tarbeks koostama liikmesriikide kõrgelt kvalifitseeritud ja konkreetsetele küsimustele spetsialiseerunud õiguskaitseekspertide reservnimekirja, mille saab anda Europol'i käsutusse ekspertide kiireks lähetamiseks, et pakkuda spetsiaalset tuge. Ekspertide reservnimekirja peaksid kuuluma kriminaalteabe analüüsi, kohtuekspertiisi, uurimise, keelte ja koordineerimise spetsialistid. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende eksperdid saavad osaleda riikide lähetatud ekspertidena Europol'i operatiivtoe lähetustes, kui Europol seda taotleb. Seda kohustust ei tuleks kohaldada kolmandate riikide suhtes, kuhu Europol lähetab operatiivtoe eesmärgil töötajaid ja riikide lähetatud eksperte.
- (20) Europol'i õigusraamistiku tugevdamine annab võimaluse selgitada, et Europol'i eesmärgid peaksid sõnaselgelt hõlmama ka liidu piiravate meetmete rikkumist. Liidu piiravad meetmed on oluline vahend liidu väärtuste, julgeoleku, sõltumatuse ja terviklikkuse kaitsmiseks; demokraatia, õigusriigi põhimõtte, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse kindlustamiseks ja toetamiseks ning rahvusvahelise rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja eesmärkide ja põhimõtetega. Liidu piiravate meetmete rikkumine on seega liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustav kuriteoliik, millega seoses peaks Europol olema pädev tegutsema, et toetada ja tugevdada liikmesriikide meetmeid.

21 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (21) [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.] VÕI
- (22) [Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokoll artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.]
- (23) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (24) [Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725²² artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [kuupäev]²³.
- (25) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tõhusam ennetamine, avastamine ja uurimine, ei suuda liikmesriigid nende kuritegude piiriülese iseloomu tõttu üksi piisaval määral saavutada, küll aga saab neid koostöö ja teabevahetuse mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (26) Käesolevas määruses austatakse täielikult põhiõigusi ja kaitsemeetmeid ning järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtteid, eriti õigust era- ja perekonnaelu austamisele ning õigust isikuandmete kaitsele, nagu on sätestatud harta artiklites 7 ja 8 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 16.
- (27) Määrust (EL) 2016/794 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid politseikoostöö tõhustamiseks ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) toetuse suurendamiseks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel järgmiselt:

22 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

23 ELT C ...

- a) Europoli raames luuakse rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus ning kehtestatakse juhtimisraamistik selle tegevuse reguleerimiseks ja toetamiseks;
- b) parandatakse koostööd ja koordineerimist liikmesriikide, Europoli ja muude liidu ametite vahel;
- c) tõhustatakse teabevahetust liikmesriikide vahel ja Europoliga;
- d) antakse Europolile vajalikud vahendid, et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste võetavaid meetmeid ning nende vastastikust koostööd Europoli eesmärkidega seotud kuritegude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel;
- e) tõhustatakse koostööd Europoli ja kolmandate riikide vahel.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „rändajate smugeldamine“ – tegevus, millele on viidatud direktiivi [XXX] (milles sätestatakse ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamise ja tõkestamise miinimumnormid ning millega asendatakse nõukogu direktiiv 2002/90/EÜ ja nõukogu raamotsus 2002/946/JSK) artiklites 3, 4 ja 5]²⁴;
- (2) „inimkaubandus“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL²⁵ artiklites 2 ja 3 osutatud tegevus;
- (4) „pädevad asutused“ – määruse (EL) 2016/794 artikli 2 punktis a määratletud liikmesriikide pädevad asutused;
- (5) „sisserände kontaktametnik“ – kontaktametnik, kelle liikmesriigi pädevad asutused lähetavad kolmandasse riiki kooskõlas oma siseriikliku õigusega tegelema sisserändega seotud küsimustega, sealhulgas juhul, kui need küsimused on vaid osa kontaktametniku ülesannetest.

II peatükk

RÄNDAJATE SMUGELDAMISE VASTASE EUROOPA KESKUSE JUHTIMISRAAMISTIK

Artikkel 3

Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus

Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus luuakse Europolis liidu eriteadmiste keskusena, millele on viidatud määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktis 1. Keskus

²⁴ [palun lisada pealkiri ja avaldamisviide]

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj>).

toetab liikmesriike rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel ning täidab artiklites 5 ja 6 sätestatud ülesandeid.

Artikkel 4

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse koosseis

1. Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus koosneb Europoli töötajatest ja selle töösse kaasatakse artiklis 5 osutatud strateegiliste ülesannete täitmiseks järgmiste üksuste esindajaid:

- a) iga liikmesriigi esindaja artiklis 7 osutatud riiklikust eritalitusest;
- b) Eurojusti esindaja;
- c) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti esindaja;
- d) Europoli äranägemisel ja pärast liikmesriikidega konsulteerimist üks või mitu esindajat, kes tegelevad liidu strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide operatiivse rakendamisega rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu võitlemise valdkonnas, eelkõige kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) operatiivse rakendamisega.

Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus korraldab punktides a–d osutatud üksuste koosolekuid vähemalt kaks korda aastas ja komisjon osaleb neil koosolekutel.

Europol võib kutsuda artiklis 5 osutatud tegevuses osalema muid üksusi, sealhulgas muid asjaomaseid liidu organeid või asutusi.

2. Rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus koosneb Europoli töötajatest ja selle töösse kaasatakse artiklis 6 osutatud operatiivülesannete täitmisel järgmiste üksuste esindajaid:

- a) iga liikmesriigi puhul määruse (EL) 2016/794 artiklis 8 osutatud kontaktametnik, kes on konkreetselt määratud tegelema rändajate smugeldamisega seotud küsimustega;
- b) Eurojusti kontaktametnik alalise esindajana Europolis;
- c) Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti kontaktametnik alalise esindajana Europolis.

Europol võib kutsuda artiklis 6 osutatud tegevuses osalema muid üksusi, sealhulgas muid asjaomaseid liidu organeid või asutusi.

3. Käesoleva artikli lõike 2 kohaldamiseks ja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1727²⁶ artikli 4 lõike 1 punktiga g lähetab Eurojust rändajate smugeldamise vastasesse Euroopa keskusesse kontaktametniku, kes tegutseb kõnealuse määruse kohaselt.

26 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

4. Käesoleva artikli lõike 2 kohaldamiseks ja määruse (EL) 2019/1896 artikli 68 lõike 1 punkti b, artikli 87 lõike 1 punkti d ja artikli 90 kohaldamiseks ning kooskõlas kõnealuse määruse artikli 68 lõigetega 2 ja 5 lähetab Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet rändajate smugeldamise vastasesse Euroopa keskusesse kontaktametniku, kes tegutseb kõnealuse määruse kohaselt.
5. Lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks ning käesoleva määruse artiklites 5 ja 6 sätestatud strateegiliste ja operatiivülesannete täitmise hõlbustamiseks pakuvad rändajate smugeldamise vastasele Euroopa keskusele vajalikku toetust Europoli sisestruktuuride kõik muud asjaomased osad.

Artikkel 5

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse strateegilised ülesanded

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse strateegilised ülesanded on järgmised:

- a) esitada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõikega 2 strateegilisi analüüse ja ohuhinnanguid, et aidata nõukogul ja komisjonil kehtestada liidu strateegilised ja operatiivsed prioriteedid rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks;
- b) kehtestada raamistik, mille abil toetada eelkõige EMPACTi raames ning kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõikega 2 liidu strateegiliste ja operatiivsete prioriteetide operatiivset rakendamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamise ja nende vastu võitlemise valdkonnas;
- c) toetada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga j rändajate smugeldamist ja inimkaubandust käsitleva teabe koordineerimist, vahetamist ja sellealast koostööd liidu ametite vahel, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Eurojusti ja vajaduse korral muude asjaomaste liidu organite või asutuste vahel kooskõlas nende vastavate õigusraamistikega ja kasutades selleks muu hulgas nendevahelise koostöö korda;
- d) jälgida kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f ja koostöös liikmesriikide, asjaomaste liidu organite või asutustega ja vajaduse korral kolmandate riikidega liidus ja kolmandates riikides toimuvat rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ning anda liikmesriikidele ja komisjonile korrapäraselt teavet, sealhulgas liikmesriikide jagatud teabe põhjal saadud statistilisi koondandmeid ja olukorrasteavet;
- e) esitada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f strateegilisi analüüse ja ohuhinnanguid, et toetada määruse (EL) 2016/794 artiklis 5a osutatud operatiivrakkerühmade tegevust ja määruse (EL) 2016/794 artiklis 5b osutatud Europoli operatiivtoe lähetusi;
- f) esitada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f strateegilisi analüüse ja ohuhinnanguid, et toetada määruse (EL) 2016/794 artikli 6 lõike 1 rakendamist kriminaaluurimise algatamise taotlemiseks seoses rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega;
- g) esitada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f liikmesriikidele ja komisjonile ning vajaduse korral asjaomastele liidu ametitele või organitele

strateegilisi analüüse ja ohuhinnanguid rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse marsruutide ja tegutsemisviiside kohta, sealhulgas selliste viidete kohta, et rändajate smugeldamiseks ja inimkaubanduseks võidakse kasutada eraõiguslikke isikuid;

- h) esitada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f liikmesriikidele ja komisjonile ning vajaduse korral asjaomastele liidu ametitele või organitele strateegilisi analüüse ja ohuhinnanguid rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamise ja nende vastu võitlemise kohta;
- i) koostada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga f aastaaruanne rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse kohta, milles määratakse liidu tasandil kindlaks peamised operatiivsed prioriteedid ja võimalikud seonduvad meetmed.

Artikkel 6

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse operatiivülesanded

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse operatiivülesanded on järgmised:

- a) kooskõlastada, korraldada ja viia ellu uurimisi ja operatiivtegevust kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktidega c ja m, et toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamisel ja selle vastu võitlemisel (sealhulgas juhul, kui neid kuritegusid hõlbustatakse, edendatakse või pannakse toime interneti, sealhulgas sotsiaalmeedia kaudu), ning Europolit operatiivtoe lähetuste kontekstis;
- b) toetada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõike 1 punktiga h liikmesriikide piiriülest teabevahetust, operatsioone ja uurimisi ning ühiseid uurimiserühmi ja operatiivrakkerühmi rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas, sealhulgas analüütilise, operatiivse, tehnilise, kohtuekspertiisialase ja rahalise abi andmise kaudu;
- c) pakkuda kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 4 lõikega 2 haldus-, logistilist, rahalist ja operatiivtuge liikmesriikide juhitavale operatiivtegevusele, eelkõige EMPACTi raames;
- d) toetada kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 5b lõikega 3 Europolit tegevdirektorit selliste taotluste hindamisel, mille liikmesriigid on esitanud Europolit operatiivtoe lähetuste korraldamiseks seoses rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega, sealhulgas selliste taotluste prioriseerimisel operatiivvajaduste alusel;
- e) teha kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikliga 5a kindlaks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumid, mille puhul võib olla vaja luua operatiivrakkerühm, ning teavitada sellistest juhtumitest Europolit tegevdirektorit;
- f) teha kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikliga 5b kindlaks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumid, mille puhul võib olla vaja korraldada Europolit operatiivtoe lähetusi, ning teavitada sellistest juhtumitest Europolit tegevdirektorit;
- g) teha kindlaks rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumid, mille puhul võib olla vaja kohaldada määruse (EL) 2016/794 artiklit 6 Europolit taotluste kohta kriminaaluurimise algatamiseks, ning teavitada sellistest juhtumitest Europolit tegevdirektorit;
- h) teha kindlaks sellised rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumid, mis võivad nõuda koostööd kolmandate riikidega, sealhulgas isikuandmete vahetamist.

III peatükk

LIIKMESRIIKIDE JA EUROPOLI VAHELINE KOOSTÖÖ RÄNDAJATE SMUGELDAMISE JA INIMKAUBANDUSE ENNETAMISEKS JA SELLE VASTU VÕITLEMISEKS

Artikkel 7

Riiklikud eritalitused rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks

1. Iga liikmesriik määrab hiljemalt üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist kooskõlas siseriikliku õigusega oma pädevates asutustes ühe või mitu eritalitust, et ennetada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ning nende vastu võidelda, sealhulgas kriminaaluurimise kaudu. Iga liikmesriik teatab selliste eritalituste määramisest viivitamata komisjonile.
2. Iga liikmesriik tagab, et käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud eritalitused koguvad kogu olulist teavet, mis seondub rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse kriminaaluurimistega või tuleneb neist, ning jagavad sellist teavet kooskõlas artikliga 8 võimalikult kiiresti Europolile ja teiste liikmesriikidega.
3. Iga liikmesriik ühendab hiljemalt üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumist oma käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud eritalitused otse Europolile turvalise teabevahetusvõrguga (SIENA), millele on osutatud määruse (EL) 2016/794 artikli 2 punktis w. Iga liikmesriik teatab sellisest ühendamisest viivitamata komisjonile.
4. Iga liikmesriik eraldab oma lõike 1 kohaselt määratud eritalitustele piisavad vahendid, millega tagatakse, et need eritalitused on valmis rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tulemuslikuks ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning teabe tulemuslikuks ja tõhusaks kogumiseks ja jagamiseks kooskõlas lõikega 2.
5. Iga liikmesriik teeb määruse (EL) 2016/794 artikli 5b lõikes 6 osutatud reservnimekirja jaoks kättesaadavaks piisava arvu käesoleva artikli lõike 1 kohaselt määratud eritalituste töötajaid, et need töötajad saaksid osaleda riikide lähetatud ekspertidena Europolile operatiivtoe lähetustes.

Artikkel 8

Rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega seotud kuritegude kohta teabe esitamine Europolile ja liikmesriikidele

1. Iga liikmesriik esitab kooskõlas määrusega (EL) 2016/794 Europolile oma pädevate asutuste valduses oleva teabe rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega seotud kuritegude kohta.
2. Iga liikmesriik esitab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe Europolile õigel ajal.
3. Iga liikmesriik esitab teistele liikmesriikidele ja samal ajal Europolile oma pädevate asutuste valduses oleva teabe rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega seotud kuritegude kohta, kui on objektiivselt alust arvata, et selline teave võib olla nende teiste liikmesriikide jaoks oluline selliste kuritegude ennetamise, avastamise või uurimise eesmärgil kõnealustes liikmesriikides.

4. Iga liikmesriik kasutab kooskõlas määruse (EL) 2016/794 artikli 8 lõikega 4 ja artikli 18 lõike 2 punktiga d SIENAt, et esitada käesoleva artikli lõikes 3 osutatud teave teistele liikmesriikidele ja Europolile.
5. Iga liikmesriik ühendab oma sisserände kontaktametnikud SIENAg. Kui sisserände kontaktametnikku ei ole võimalik SIENAg ühendada mõjuvatel tehnilistel põhjustel, mis on seotud olukorraga kolmandas riigis, kuhu ametnik on lähetatud, esitab kõnealune sisserände kontaktametnik lõikes 1 osutatud teabe riigi pädevale asutusele muude turvaliste kanalite kaudu. Kõnealune pädev asutus esitab teabe Europolile kas otse või Europoli riikliku üksuse kaudu, kasutades SIENAt.

IV peatükk

EUROPOLI TOETUSE SUURENDAMINE RÄNDAJATE SMUGELDAMISE JA INIMKAUBANDUSE VASTU VÕITLEMISEKS

Artikkel 9

Määruse (EL) 2016/794 muutmine

Määrust (EL) 2016/794 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 2 lisatakse punktid w, x ja y.

„w) „SIENA“ – Europoli hallatav turvaline teabevahetusvõrk, mille eesmärk on hõlbustada teabevahetust;

x) „operatiivrakkerühm“ – liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koordineerimismehhanism, mille nad on loonud Europoli toel, et viia läbi ühist, koordineeritud ja prioriteetset kriminaalteabe kogumist ning Europoli eesmärkidega seotud kuritegude uurimist, mis nõuavad koordineeritud ja kooskõlastatud tegevust;

y) „Europoli operatiivtoe lähetus“ – Europoli töötajate või riikide lähetatud ekspertide lähetamine liikmesriigi territooriumile kõnealuse liikmesriigi taotluse korral, et pakkuda koostöös ja kokkuleppel selle liikmesriigi pädevate asutustega analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisialast toetust.“;

(2) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt.

a) Lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kooskõlastada, korraldada ja viia ellu liikmesriikide pädevate asutuste tegevuse toetuseks ja tugevdamiseks uurimisi ja operatiivtegevust

i) koostöös liikmesriikide pädevate asutustega;

ii) ühiste uurimisrühmade raames kooskõlas artikliga 5 ning asjakohasel juhul koostöös Eurojustiga;

iii) operatiivrakkerühmade raames kooskõlas artikliga 5a;

iv) Europoli operatiivtoe lähetuste raames kooskõlas artikliga 5b;“;

ii) punkt h asendatakse järgmisega:

„h) toetada liikmesriikide piiriülest teabevahetust, operatsioone ja uurimisi ning ühiseid uurimisrühmi ja operatiivrakkerühmi, sealhulgas analüütilise, operatiivse, tehnilise, kohtuekspertiisialase ja rahalise abi andmise kaudu;“;

iii) punkt l asendatakse järgmisega:

„l) arendada välja Europoli eesmärkidega seotud teatavate kuriteoliikide vastu võitlemise liidu eriteadmiste keskused, sealhulgas küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskus, ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL).../...* [määrus rändajate smugeldamise vastu võitlemise kohta] rändajate smugeldamise vastane Euroopa keskus;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL).../..., mis käsitleb politseikoostöö tõhustamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks ning Europoli toetuse suurendamist selliste kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, ning millega muudetakse määrust (EL) 2016/794 (ELT L ..., ELI: ...);“;

iv) punkt s asendatakse järgmisega:

„s) hõlbustada ühist, koordineeritud ja prioriteetset kriminaalteabe kogumist ja uurimisi, sealhulgas seoses punktis r osutatud isikutega ning muu hulgas operatiivrakkerühmade ja Europoli operatiivtoe lähetuste kaudu;“;

v) lisatakse punkt za:

„za) toetada liikmesriike biomeetriliste andmete tulemuslikul ja tõhusal töötlemisel.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Europol ei kohalda oma ülesannete täitmisel sunnimeetmeid.

Europoli töötajad võivad liikmesriigi pädevate asutuste taotluse korral ja kooskõlas nende siseriikliku õigusega pakkuda liikmesriigi pädevatele asutustele operatiivtuge uurimistoimingute läbiviimise ajal, sealhulgas operatiivrakkerühmade ja Europoli operatiivtoe lähetuste kasutamise raames, eelkõige hõlbustades piiriülest teabevahetust, pakkudes analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisi alast tuge ning olles kohal nimetatud toimingute läbiviimise ajal.

Europoli töötajatel on õigus teha ise mittesundivaid uurimistoiminguid tingimusel, et liikmesriik on Europolilt seda taotlenud kooskõlas oma siseriikliku õigusega ja tegevdirektor on lubanud Europoli töötajatel taotletud mittesundivaid uurimistoiminguid läbi viia.

Europoli töötajad teevad selliseid mittesundivaid uurimistoiminguid koostöös asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega ja nende nõusolekul ning kooskõlas käesoleva määruse ja asjaomase liikmesriigi siseriikliku õigusega.“;

(3) Lisatakse artiklid 5a ja 5b.

„Artikkel 5a

Operatiivrakkerühmad

1. Liikmesriigid võivad teatava sihtotstarbelise kriminaalteabe kogumise või uurimise ajaks moodustada operatiivrakkerühma. Europol hõlbustab operatiivrakkerühma loomist ja toetab selle tegevust.
2. Operatiivrakkerühma moodustavad liikmesriigid lepivad Europoliga kokku operatiivrakkerühma kriminaalteabe kogumise ja uurimiste kavandamises, koordineerimises ja rakendamises.

3. Operatiivrakkerühma moodustavad liikmesriigid tagavad sidususe ja koostoime kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raamistikuga.
4. Operatiivrakkerühma moodustavad liikmesriigid võivad kutsuda operatiivrakkerühma töös osalema või seda toetama teisi liikmesriike, kolmandaid riike ja muid artiklis 23 osutatud partnereid. Kolmandad riigid ja muud partnerid osalevad operatiivrakkerühma töös kooskõlas käesoleva määrusega.
5. Operatiivrakkerühma tegevuse toetamiseks teeb Europol kooskõlas lõikega 2 kättesaadavaks käesoleva määrusega ette nähtud analüütilise, operatiivse, tehnilise, kohtuekspertiisialase ja rahalise abi.
6. Iga operatiivtöörühma moodustav, selles osalev või seda toetav liikmesriik teeb lõikes 2 osutatud kavandamise, koordineerimise ja rakendamise eesmärgil järgmist:
 - a) annab SIENAt kasutades viivitamata kogu olulise teabe Europolile ja teistele operatiivtöörühma moodustavatele, selles osalevatele või seda toetavatele liikmesriikidele ning teeb vajaduse korral teabe otse kättesaadavaks vastavalt artikli 20 lõikele 2a;
 - b) kasutab Europoli pakutavat analüütilist, operatiivset, tehnilist, kohtuekspertiisialast ja rahalist abi;
 - c) algatab kooskõlas siseriikliku õigusega teatava sihtotstarbelise kriminaalteabe kogumise ja uurimise, kui see on operatiivrakkerühma raames uuritava kuriteo lahendamiseks vajalik;
 - d) algatab kooskõlas siseriikliku ja liidu õigusega paralleelseid finantsuurimisi, et tuvastada ja arestida kuritegelikku vara;
 - e) kaasab oma kontaktametnikke, kes on lähetatud kolmandatesse riikidesse, kus kuritegelikku tegevust operatiivrakkerühma raames uuritakse, et tõhustada koostööd ja teabe jagamist, ning edastab saadud teabe Europolile kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega.
7. Tegevdirektor võib teha asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele nende riiklike üksuste kaudu ettepaneku moodustada operatiivrakkerühm, kui ta leiab, et see annaks lisaväärtust Europoli eesmärkidega seotud kuritegude vastasele võitlusele.
8. Haldusnõukogu võtab vastu operatiivrakkerühmade moodustamise rakenduseeskirjad.

Artikkel 5b

Europoli operatiivtoe lähetused

1. Liikmesriik võib kooskõlas oma siseriikliku õigusega taotleda Europoli operatiivtoe lähetusi oma territooriumile, et kasutada ära Europoli pakutavat analüütilist, operatiivset, tehnilist, kohtuekspertiisialast ja rahalist abi Europoli eesmärkidega seotud kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks.
2. Europoli operatiivtoe lähetusi korraldatakse selliste keerukate ja suuremahuliste uurimiste raames, mis nõuavad Europoli toetust, sealhulgas ühiste uurimisrühmade või operatiivrakkerühmade raames, või selleks, et toetada asjaomastes andmebaasides tehtavaid kontrollide liidu välispiiridel tehtava kontrolli tugevdamiseks; või et toetada rändehalduse tugirühmi kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1896, või et toetada liikmesriike suurte rahvusvaheliste sündmuste korral.

3. Tegevdirektor hindab liikmesriigi lõike 1 kohaselt esitatud taotlust ja võib heaks kiita Europoli operatiivtoe lähetuse piiratud ajaks, mida saab pikendada, võttes arvesse operatiivvajadusi ja Europoli olemasolevaid vahendeid. Tegevdirektori otsus põhineb riskihindamisel.
4. Kui tegevdirektor on liikmesriigi lõike 1 kohaselt esitatud taotluse heaks kiitnud, lepivad kõnealune liikmesriik ja Europol ühiselt kokku Europoli operatiivtoe lähetuse korra. Europoli töötajad ja riikide lähetatud eksperdid, kes on lähetatud liikmesriiki, tegutsevad kooskõlas käesoleva määrusega, eelkõige artikli 4 lõikega 5, ning kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, kelle territooriumil lähetus toimub.
5. Kiireloomulistel erandjuhtudel, mis nõuavad Europoli operatiivtoe viivitamatut lähetust liikmesriigi territooriumile, tagavad kõnealune liikmesriik ja tegevdirektor, et lõigetes 1, 3 ja 4 esitatud toimingud tehakse 72 tunni jooksul.
6. Europol koostab operatiivtoe lähetuste tarbeks reservnimekirja, mis koosneb liikmesriikide ekspertidest. Reservnimekiri koosneb liikmesriikides töötavatest ekspertidest, keda saab sel eesmärgil viivitamata Europoli käsutusse anda. Liikmesriigid tagavad, et nende eksperdid saavad osaleda riikide lähetatud ekspertidena Europoli operatiivtoe lähetustes, kui Europol seda taotleb.
7. Liikmesriik, kelle territooriumil Europoli operatiivtoe lähetus toimub, teeb vastavalt lõikes 4 osutatud kokkulepitud korrale järgmist:
 - a) annab Europolile viivitamata kogu olulise teabe, tehes võimaluse korral riiklikes andmebaasides sisalduva teabe otse kättesaadavaks Europoli töötajatele ja riikide lähetatud ekspertidele, kes on lähetatud liikmesriigi territooriumile kooskõlas liikmesriigi õigusega;
 - b) kasutab tema territooriumile lähetatud Europoli töötajate pakutavat analüütilist, operatiivset, tehnilist ja kohtuekspertiisialast abi;
 - c) võimaldab tema territooriumile lähetatud Europoli töötajatel ja riikide lähetatud ekspertidel olla kohal uurimistoimingute läbiviimise ajal.
8. Tegevdirektor võib teha liikmesriigi riikliku üksuse kaudu liikmesriigi pädevatele asutustele ettepaneku Europoli operatiivtoe lähetamiseks kõnealuse liikmesriigi territooriumile, kui tegevdirektor leiab, et see annaks lisaväärtust Europoli eesmärkidega seotud kuritegude ennetamisele või nende vastu võitlemisele.
9. Haldusnõukogu võtab vastu Europoli operatiivtoe lähetuste ettevalmistamise ja rakendamise rakenduseeskirjad, sealhulgas eeskirjad reservnimekirja lisatavate ekspertide arvu ja spetsialiseerumisvaldkonna ning reservnimekirja hilisemate muudatuste kohta.
10. Käesolevat artiklit kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui Europoli operatiivtoe lähetus toimub kolmandas riigis, nagu on osutatud artikli 25 lõike 1 punktis a, b või c.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).“;

(5) Artikli 18 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) hõlbustada teabevahetust liikmesriikide, Europoli, teiste liidu asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja eraõiguslike isikute vahel, sealhulgas SIENA kaudu;“;

(6) I lisa muudetakse järgmiselt.

a) Kuues taane („immigrantide ebaseaduslik üle piiri toimetamine“) asendatakse järgmisega:

„– rändajate smugeldamine“;

b) lisatakse järgmine taane:

„– liidu piiravate meetmete rikkumine“.

V peatükk

LÕPPSÄTTED

Artikkel 10

Jõustumine ja kohaldatavus

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS – AMETID

1.	ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK	3
1.1.	Ettepaneku/algatuse nimetus	3
1.2.	Asjaomased poliitikavaldkonnad.....	3
1.3.	Ettepanek käsitleb.....	3
1.4.	Eesmärgid	3
1.4.1.	Üldeesmärgid	3
1.4.2.	Erieesmärgid.....	4
1.4.3.	Oodatavad tulemused ja mõju.....	9
1.4.4.	Tulemusnäitajad.....	9
1.5.	Ettepaneku/algatuse põhjendused	11
1.5.1.	Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava	11
1.5.2.	ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.	12
1.5.3.	Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid.....	13
1.5.4.	Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega	13
1.5.5.	Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang	14
1.6.	Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju	15
1.7.	Ettenähtud eelarve täitmise viisid	15
2.	HALDUSMEETMED	16
2.1.	Järelevalve ja aruandluse reeglid	16
2.2.	Haldus- ja kontrollisüsteem(id)	16
2.2.1.	Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus	16
2.2.2.	Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.....	17
2.2.3.	Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).....	17
2.3.	Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed	19
3.	ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU	19
3.1.	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub	19
3.2.	Hinnanguline mõju kuludele.....	20
3.2.1.	Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade.....	20

3.2.2.	<i>Hinnanguline mõju Europoli assigneeringutele</i>	<i>21</i>
3.2.3.	<i>Hinnanguline mõju Europoli inimressurssidele</i>	<i>23</i>
3.2.4.	<i>Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga</i>	<i>27</i>
3.2.5.	<i>Kolmandate isikute rahaline osalus</i>	<i>27</i>
3.3.	Hinnanguline mõju tuludele.....	28

FINANTSSELGITUS – AMETID

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb politseikoostöö tõhustamist rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse ennetamiseks, avastamiseks ja uurimiseks ning Europolit toetuse suurendamist selliste kuritegude ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, ning millega muudetakse määrust (EL) 2016/794

Käesolev määruse ettepanek, mis käsitleb rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastast võitlust, on osa sidusast paketest, mis hõlmab ka direktiivi ettepanekut ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamise ja tõkestamise kohta. Nende ettepanekute ühine eesmärk on ajakohastada rändajate smugeldamise vastase võitluse õigusraamistikku ja tagada, et liidul on vajalikud õiguslikud ja operatiivsed vahendid inimesmugeldajate uutele tegutsemisviisidele reageerimiseks, nagu on sätestatud komisjoni 2024. aasta tööprogrammis, mis kuulutati välja 17. oktoobril 2023.

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: siseküsimused

Tegevusala: julgeolek

12 10 01: Europol

1.3. Ettepanek käsitleb

☐ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²⁷

☒ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Vastusena pakilistele operatiivvajadustele ja kindlakstehtud puudustele rändajate smugeldamise tõkestamisel teatati komisjoni 2024. aasta tööprogrammis, et komisjon „teeb ühtlasi ettepaneku ajakohastada õigusraamistikku, mille abil võidelda rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu ja tagada vajalikud õiguslikud ja operatiivtegevuslikud vahendid, mis võimaldaksid reageerida inimkaubitsejate uutele tegutsemisviisidele“ (vt COM(2023) 638 final). See oli jätkuks president Ursula von der Leyeni asjaomastele avaldustele, mille ta tegi 2023. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus. Seadusandlik algatus peaks muutma tulemuslikumaks võitluse rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu eelkõige Europolit toetuse tõhustamise kaudu, et

27 Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

aidata liikmesriikidel võidelda rändajate smugeldamise, inimkaubanduse ja muude Europoli pädevusse kuuluvate kuriteoliikide vastu.

Käesoleva seadusandliku algatuse üldeesmärgid tulenevad aluslepingul põhinevatest eesmärkidest.

1. Europoli puhul on need eesmärgid toetada ja tugevdada liikmesriikide õiguskaitseasutuste tegevust ja nende vastastikust koostööd kahte või enam liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuritegevuse vormide ennetamisel ja nende vastu võitlemisel²⁸.
2. Tõhustada kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise eesmärgil politseikoostööd, millesse on kaasatud kõikide liikmesriikide pädevad asutused, sealhulgas politsei-, tolli- ja muud õiguskaitseasutused²⁹.

1.4.2. Erieesmärgid

Erieesmärgid tulenevad eespool kirjeldatud üldeesmärkidest ning kajastavad käesoleva määruse artiklis 1 kirjeldatud reguleerimisest ja kohaldamisala.

Erieesmärk nr 1: tugevdada Europoli ja selle raames tegutsevat rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust, kuna need on ELi tasandi uurimis- ja operatiivtegevuse ning strateegilise analüüsi seisukohast keskse tähtsusega.

Erieesmärk nr 2: parandada koostööd ja koordineerimist liikmesriikide, Europoli ja muude liidu ametite vahel.

Erieesmärk nr 3: tugevdada Europoli kui ELi kriminaalteabe keskust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas ning arendada täielikult välja liikmesriikide, Europoli, muude ELi ametite ja kolmandate riikide vaheline teabevahetus.

Erieesmärk nr 4: anda Europolile vajalikud vahendid, et ennetada rändajate smugeldamist ja muid Europoli eesmärkidega seotud kuritegusid ja nende vastu võidelda.

Erieesmärk nr 1: tugevdada Europoli ja rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust, kuna need on ELi tasandi uurimis- ja operatiivtegevuse ning strateegilise analüüsi seisukohast keskse tähtsusega

Eesmärk on tugevdada Europoli ja rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust, kuna need on ELi tasandi strateegilise ja operatiivtegevuse kindlaksmääramise seisukohast keskse tähtsusega. Kogu ELi hõlmavad strateegilised analüüsid ja ohuhinnangud, milles osalevad muud ELi ametid, sealhulgas Frontex ja Eurojust, aitavad tõhusamalt toetada nõukogu ja ametite prioriteete selles valdkonnas, eelkõige kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) raames, samas kui liikmesriikide

28 ELi toimimise lepingu artikkel 88.

29 ELi toimimise lepingu artikkel 87.

juhitavate uurimiste ja operatiivtegevuse puhul on kasu piirkondlikust ja sihipärasest analüüsist, mis põhineb liikmesriikidelt ja ametitelt saadud rohkemal teabel ja luureandmetel.

Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja lisavahendeid, et täita uusi strateegilisi ja operatiivülesandeid, millele on osutatud vastavalt käesoleva määruse artiklites 5 ja 6:

suurendada uurijate ja andmeanalüütikute arvu, eelkõige rändajate smugeldamise vastases Euroopa keskuses, et **suurendada Europoli toetatavate operatiivrakkerühmade³⁰ arvu** ja muude rändajate organiseeritud smugeldamise ja inimkaubanduse ning nendega seotud kõrval- ja eelkuritegude uurimiste arvu, samuti kohapealseid operatiivtoe teenuseid päritolu-, transiidi- ja sihtriikides. **Rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse võrgustike keerukad uurimised peavad hõlmama kuritegeliku tegevuse kõiki aspekte:** logistikat, finants- ja digitaalvaldkonda. Europol peaks samuti lähendama oma operatiivtalitusi riiklikele uurimiserühmadele ja tagama, et tal on suutlikkus toetada liikmesriikide ametiasutusi uurimismeetmete rakendamise ajal kohapeal.

Suurendada avalikust allikast pärit luureandmete spetsialistide / sotsiaalmeedia seire spetsialistide arvu, et pakkuda avalike allikate ja sotsiaalmeedia seiret, suhtlusvõrgustike analüüsi ja sellega seotud operatiivseid eksperditeenuseid, mis toetavad liikmesriikide uurimisi ja ennetusmeetmeid seoses rändajate organiseeritud smugeldamise ja organiseeritud inimkaubandusega, mis mõjutavad päritolu-, transiidi- ja/või sihtriike. Europolil peaks olema suutlikkus **edendada kogutud veebipõhise teabe reaajas ja kvaliteetset töötlemist** liikmesriikide uurimismeetmete rakendamise ajal.

Suurendada kohtuekspertiisi spetsialistide, dekrüpteerimis- ja andmespetsialistide arvu, et tagada päritolu-, transiidi- ja sihtriikidest, sealhulgas nii liikmesriikidest kui ka kolmandatest riikidest, kogutud suurte ja keerukate andmekogumite ekstraheerimine ja töötlemine. Tuleb tagada reaajas ja kvaliteetne juurdepääs andmetele ja nende reaajas ja kvaliteetne töötlemine ning sellega seotud andmete aduslikud eksperditeadmised, et seaduslikult kogutud biomeetrilisi andmeid saaks kasutada ja luua uued mudelid selliste keerukate andmete analüüsimiseks, mis pärinevad varasemast sagedamini väljastpoolt ELi. Europol peaks samuti lähendama neid operatiivtalitusi riiklikele uurimiserühmadele ja tagama, et tal on suutlikkus võimaldada liikmesriikide ametiasutustel kasutada uurimismeetmete rakendamise ajal kohtuekspertiisi spetsialistide ning dekrüpteerimis- ja andmespetsialistide abi.

Erieesmärk nr 2: parandada koostööd ja koordineerimist liikmesriikide, Europoli ja muude liidu ametite vahel

Selleks et reageerida puudustele, mis on kindlaks tehtud seoses ebapiisava ametitevahelise koostööga ning ebapiisava juhtimise ja koordineerimisega rändajate smugeldamise tõkestamisel ELi tasandil, **tuleb luua tõhusa ametitevahelise koostöö, juhtimise ja koordineerimise haldamise struktuur nii strateegilisel kui ka tegevustasandil.** Kuna rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse juhtumid on valdavalt piiriülesed ning nendega

30 2022. aastal toetas Europol kokku 195 prioriteetset uurimist rändajate smugeldamise valdkonnas, sealhulgas üheksat operatiivrakkerühma. Seotud teenuseid osutasid peamiselt rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse 34 töötajat, kes töötasid peamiselt ameti peakorteris. Täiendavaid vahendeid on vaja selleks, et suurendada toetatavate uurimiste arvu rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas, sealhulgas piirkondlike operatiivrakkerühmade arvu. Üldiselt on operatiivrakkerühmad paindlik vahend ning nende kestus ja suurus erinevad märkimisväärselt. Operatiivrakkerühm on pikaajaline ja ressursimahukas kohustus (osaleb 4–150 töötajat sõltuvalt juhtumipõhistest tingimustest ja ohust (nt reageerimine eluohtlikele olukordadele)).

kaasnevad muud liiki rasked kuriteod, nagu rahapesu või dokumentide võltsimine, tugevdakse Europoli ainulaadset suutlikkust täiendada kuritegude olukorrapilti, kontrollides liikmesriikidelt, kolmandatelt riikidelt ja asjaomastelt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt või liikmesriikide nimel muudelt ELi ametitelt saadud olemasolevat teavet ja luureandmeid, et paremini toetada liikmesriikide püüdlusi rändajate smugeldamise vastu võitlemisel.

Selle eesmärgi saavutamiseks on vaja lisavahendeid, et täita uusi strateegilisi ja operatiivülesandeid, millele on osutatud vastavalt käesoleva määruse artiklites 5 ja 6:

Vara jälitamise ja finantsuurimise spetsialistid ja analüütikud: pakkuda vara jälitamise teenuseid, **finantsalaseid eksperditeadmisi** ja nendega seotud analüüsiteenuseid, et toetada rändajate organiseeritud smugeldamise, inimkaubanduse ja nendega seotud kuritegude uurimist liikmesriikides, ning kaasates nii liikmesriike kui ka kolmandaid osapooli, **tõhustada kriminaaltulu arestimist ja konfiskeerimist** päritolu-, transiidi- ja sihtriikides³¹.

Strateegilised analüütikud ja andmetspetsialistid: toetada liikmesriikide uurimisi, strateegilist ja operatiivset prioriseerimist, kuritegevuse ennetamist ja kuritegevuse suundumuste jälgimist seoses rändajate organiseeritud smugeldamise ja sellega seotud kuritegudega seeläbi, et osutatakse strateegilise analüüsi teenuseid, mis hõlmavad päritolu-, transiidi- ja sihtriike, sealhulgas nii liikmesriike kui ka kolmandaid riike. Europolil peaks olema suutlikkus toetada liikmesriikide ametiasutusi ohuhinnangute, varajase hoiatamise ja ohtude tuvastamise analüüsimisel ning riskihindamiste ja muude strateegilise analüüsi aruannete koostamisel.

Erieesmärk nr 3: tugevdada Europoli kui ELi kriminaalteabe keskust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas ning arendada täielikult välja liikmesriikide, Europoli, muude ELi ametite ja kolmandate riikide vaheline teabevahetus.

Selleks et reageerida puudustele, mis on kindlaks tehtud seoses rändajate smugeldamist käsitleva teabe ebapiisava jagamisega liikmesriikide ja Europoli vahel, tuleb tugevdada Europoli kui ELi kriminaalteabe keskust rändajate smugeldamise valdkonnas. Selle saavutamiseks ja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiviga (EL) 2023/977 (mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2006/960/JSK) **pakub Europol liikmesriikidele tulemuslikku tehnilist toetust, et nad kasutaksid SIENAt vaikimisi sidekanalina.** Oma volituste piires ja kooskõlas kehtivate kaitsemeetmetega ning ELi koostalitlusvõime raamistikuga **tutvub Europol järjepidevamalt ja põhjalikumalt teabega, mida hoitakse nii asutusesistes kui ka välistes andmebaasides**, näiteks justiits- ja siseküsimuste valdkonna suuremahulistes IT-süsteemides. Europoli koordineerimine ja panus liikmesriikide tegevusse muudetakse tõhusamaks ja sihipärasemaks **biomeetriliste andmete kasutamise abil.**

Selle eesmärgi toetamiseks peaks Europol tegema järgmist.

31 - Praegu konfiskeeritakse ELis vähem kui 2 % kriminaaltulust ning rändajate smugeldamine on muutumas organiseeritud kuritegelike rühmituste jaoks üheks kõige tulusamaks ebaseaduslikuks tegevuseks. Paralleelsed finantsuurimised tuleks muuta organiseeritud kuritegevuse uurimisel reeglipäraseks, mitte viia neid läbi erandkorras. Seetõttu peaks Europolil olema suutlikkus toetada liikmesriikide ametiasutusi uurimismeetmete rakendamise ajal vara jälitamise ja finantsuurimise teenustega.

SIENA puhul:

toetama SIENA veebiteenuste rakendamist liikmesriikides ja muude asjaomaste kolmandatest isikutest operatiivkoostöö partnerite puhul; **tagama SIENA teenuste väga hea kättesaadavuse (99,9 %);**

toetama eelneva etapi teenuste (nt tõlkimine, olemite ekstrahimine, universaalse sõnumivormingu teenused) ja järgneva etapi teenuste (nt andmeanalüüsi platvorm, ühise operatiivanalüüsi kontseptsioon) kasutuselevõtmist ja nende mõju;

suurendama veelgi SIENA kasutatavust, integreerides selle terviklikku infoarhitektuuri (nt lisada SIENA andmed Europoli infosüsteemi (EIS) ja toetada biomeetrilist seadistust), luua sihtotstarbeline toetus laiendatud kasutajaskonna (rändajate smugeldamise eest vastutavad riiklikud üksused) vajaduste rahuldamiseks ning pakkuma liikmesriikidele ja asjaomastele operatiivsetele kolmandatele isikutele nõuetekohast tuge.

Selleks on vaja lisatöötajaid (sh piiratud arvul töövõtjaid), eelkõige selleks, et töötada välja uue võimekuse nõuded, arhitektuur, turvalisus, andmekaitse, arendus, projektijuhtimine ja hooldus.

Biomeetria puhul:

oluliselt uuendama sõrmejälgede automaatse tuvastamise süsteemi (AFIS) / hankima uue AFISe (jõudlus, funktsionaalsus, mastaabitavus), et toetada (lisaks ELi koostalitlusvõimele) rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonna algatust;

parandama uue näotuvastuslahenduse (FACE) jõudlust ja funktsionaalsust ning täielikult integreerima AFISe ja uue näotuvastuslahenduse FACE Europoli andmehalduse töövoogu;

parandama olemasolevat biomeetrilist töövoogu, et kasutada täiel määral ära biomeetrilisi andmeid ja vähendada käsitsitööd;

arendama DNA-profiilide töötlemise suutlikkust;

vaatama biomeetriliste andmete seisukohast läbi Europoli infosüsteemi, SIENA ja andmete sisestamise funktsionaalsuse;

töötama välja **biomeetriliste andmete otsimise funktsioonid** EISis ja Europoli süsteemides päringute tegemise kaudu (QUEST);

ajakohastama andmeanalüüsi portaali biomeetriliste andmete kasutamiseks; vaatama läbi / lisama kõigile lahendustele biomeetriliste andmete läbivaatamise ja säilitamise nõuded.

Selleks on vaja:

lisatöötajaid, eelkõige selleks, et töötada välja uue võimekuse (nii funktsioonide kui taristu) nõuded, arhitektuur, turvalisus, andmekaitse, arendus, projektijuhtimine ja hooldus.

Rahalised vahendid (eelarveassigneeringud) on vajalikud riist- ja tarkvara hankimise rahastamiseks ning piiratud arvul töövõtjate palkamiseks seoses SIENA uuendiga ja biomeetrilise võimekuse arendamisega; pärast arendust on vaja hoolduseelarvet taristu ja tarkvara (nt litsentsid) hooldamiseks ning ekspertidest töövõtjate toetamiseks, eelkõige biomeetrilise tulemuslikkuse valdkonnas, mida tuleb aja jooksul säilitada.

Rahalised vahendid (eelarveassigneeringud), et anda liikmesriikidele rahalist toetust SIENA veebiteenuste ühendamiseks/integreerimiseks.

Erieesmärk nr 4: anda liikmesriikidele vajalikud vahendid, et ennetada rändajate smugeldamist ja inimkaubandust ning muid Europoli eesmärkidega seotud kuritegusid ja nende vastu võidelda.

Eesmärk on tugevdada Europoli suutlikkust pakkuda liikmesriikidele kohest ja operatiivset, sealhulgas tehnilist abi rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu võitlemiseks. Sel viisil kasutavad liikmesriigid täiel määral ära hiljuti loodud operatiivrakkerühmi, Europoli operatiivtoe lähetusi ja Europoli pakutavat tehnilist, kohtuekspertiisialast ja rahalist abi.

Selle eesmärgi toetamiseks on vaja täiendavaid vahendeid, millega:

võimaldada riikide lähetatud ekspertide³² värbamist lühikeseks ajaks, et toetada Europoli peakorterist ning päritolu-, transiidi- ja sihtriikides (sealhulgas nii liikmesriikides kui ka kolmandates riikides) operatiivrakkerühmade raames toimuvaid liikmesriikide uurimisi, mis käsitlevad rändajate organiseeritud smugeldamist ja sellega seotud kuritegusid.

Suurendada lähetuste eelarvet, et võimaldada Europoli töötajate ja külalisametnike lähetamist operatiivtoe pakkumiseks.

Suurendada operatiivrakkerühmade toetuse eelarvet³³.

Suurendada Europoli eelarve raames EMPACTi eelarvet, et võimaldada suuremat toetust, mis tehakse kättesaadavaks kõrge maksumusega toetuste (*High Value Grants* ehk HVG) ja madala maksumusega toetuste (*Low Value Grants* ehk LVG)³⁴ kaudu, ning selliste strateegiliste ja operatiivkoosolekute rahastamist, mis on seotud nõukogu vastu võetud EMPACTi operatiivtegevuskavade alusel toimuva tegevusega, mille eesmärk on võidelda rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega tegelevate (suure riskiga) kuritegelike võrgustike vastu ja neid takistada ning tegeleda muude asjaomaste kuritegevuse valdkondadega, võidelda kaasnevate kuritegude vastu ja neid takistada.

32 Riiklike ekspertide ülesanded sõltuvad operatiivvajadustest ja need on kindlaks määratud tegevuskavades. Nende hulka võivad siiski kuuluda asjaomaste keelte valdamine, strateegiline ja operatiivanalüüs, avalikust allikast pärit luureandmete seire, vara jälitamine / finantsuurimine, eksperditeadmised küberkuritegevusest, küberkriminalistika, jälgimine ja varjatud operatsioonid, dokumendipettused ja muud kindlaksmääratud valdkonnad, mida peetakse oluliseks riiklike uurimisrühmade jaoks ja liikmesriikide ametiasutuste toetamiseks uurimismeetmete rakendamiseks kohapeal või Europoli peakorteris.

33 Arvestades igas liikmesriigis olevaid spetsiaalseid rändajate smugeldamise vastaseid üksusi ja otseühendusi SIENAg, eeldatakse, et osamakside maht, nagu ka operatsioonide ja operatiivrakkerühmade arv, võib rohkem kui kahekordistuda.

34 Selleks et suurendada EMPACTi raames liikmesriikidele antava abi paindlikkust, võttis Europol kasutusele kahte liiki toetustel põhineva rahastamiskava. I) Kõrge maksumusega toetusi antakse pärast traditsioonilisi projektikonkursse, millel on kindel taotluste esitamise tähtaeg, et rahastada sihtotstarbelisi meetmeid, mis on esitatud operatiivtegevuskavades; ja II) madala maksumusega toetusi antakse tähtajatu menetluse raames, et pakkuda lühemaajalist rahastamist operatiivtegevuskavades esitatud ja selgelt operatiivset laadi tegevuse tarbeks. Viimastel aastatel on EMPACTi toetused muutunud äärmiselt populaarseks ja liikmesriigid kasutasid neid üha enam ning tunnustasid nende kasulikkust organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse toetamisel ja tulemuste saavutamisel. Eelmisel aastal ammandus madala maksumusega toetuste rahastamispakett 2022. aasta novembris ja käesoleval aastal juba 2023. aasta septembris, tekitades mõlemal juhul lünga rahastamises ja kahjustades Europoli suutlikkust toetada liikmesriike ja viimaste suutlikkust viia läbi uurimisi.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Käesolev ettepanek aitab peatada kuritegelikku tegevust ja lõhkuda organiseeritud kuritegevuse struktuure ning hoiab seeläbi ära rändajate hukkumist, vähendab ebaturvalist ja ebaseaduslikku rännet ning soodustab ELi kestliku rändepoliitika loomist ja hoiab ära inimeste ärakasutamist.

Ettepanekust saavad kasu ka üksikisikud ja ühiskond laiemalt, sest see parandab Europoli suutlikkust toetada liikmesriike kuritegevuse tõkestamisel ja ELi kodanike kaitsmisel.

Ettepanekuga luuakse haldusasutustele mastaabisääst, kuna sellega nihutatakse sihipärase tegevuse ressursimõju riigi tasandilt ELi tasandile. Liikmesriikide ametiasutused saavad ettepanekust otsest kasu tänu mastaabisäästule, mis toob kaasa halduskulude kokkuhoiu.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Erieesmärk nr 1: tugevdada Europoli ja rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust, kuna need on ELi tasandi uurimis- ja operatiivtegevuse ning strateegilise analüüsi seisukohast keske tähtsusega:

Teiste ELi ametitega koos koostatavate, rändajate smugeldamist käsitlevate ühiste strateegiliste aruannete arv/osakaal [eesmärk 90 %]

Rändajate smugeldamist käsitlevate ühiste tegevusaruannete arv/osakaal võrreldes teiste ELi ametitega [eesmärk 70 %]

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse esitatud tegevusaruannete arv

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse toetatud operatsioonide arv

Erieesmärk nr 2: parandada koostööd ja koordineerimist liikmesriikide, Europoli ja muude liidu ametite vahel

Rändajate smugeldamist käsitlevate selliste uurimiste arv, mille puhul Europol toetas paralleelset finantsuurimist

Varajase hoiatamise teadete arv seoses rändajate smugeldamisega

Rändajate smugeldamist käsitlevate, Eurojusti koordineeritud selliste uurimiste arv, mille puhul Eurojust on teinud otsinguid Europoli andmebaasist, kui see on õiguslikult võimalik [lähteväärtus 0, eesmärk 100 %]

Rändajate smugeldamist käsitlevate, Europoli koordineeritud selliste uurimiste osakaal, mille puhul Europol on teinud otsinguid Eurojusti esitatud andmete hulgas, kui see on õiguslikult võimalik [lähteväärtus 0, eesmärk 100 %]

Europoli ja Frontexi vahel rändajate smugeldamisega seoses vahetatud SIENA teadete arv

Europoli ja Eurojusti vahel rändajate smugeldamisega seoses vahetatud SIENA teadete arv

Europoli toetatud, rändajate smugeldamist käsitlevate uute ühiste uurimisrühmade arv

Erieesmärk nr 3: tugevdada Europoli kui ELi kriminaalteabe keskust rändajate smugeldamise valdkonnas ning arendada täielikult välja liikmesriikide, Europoli, muude ELi ametite ja kolmandate riikide vaheline teabevahetus

SIENAGA ühendatud riiklike eritalituste arv [eesmärk 27]

selliste kolmandates riikides töötavate sisserände kontaktametnike osakaal, kes on ühendatud SIENAGA [eesmärk 100 %]

Kolmandates riikides töötavalt sisserände kontaktametnikelt saadud SIENA teadete osakaal [eesmärk 100 %]

Selliste SIENA teadete osakaal, mis on seotud rändajate smugeldamisega ja isikuid käsitlevate kannetega, millega biomeetrilised andmed seonduvad [eesmärk puudub]

Liikmesriikide vahel seoses rändajate smugeldamisega vahetatud selliste SIENA teadete osakaal, mille koopia esitati Europolile [2019. aasta lähteväärtus: 48 %, eesmärk: 90 %]

Liikmesriikide vahel vahetatud selliste SIENA teadete osakaal, mille Europol on saanud seoses rändajate smugeldamisega ja mida ta on ristkontrollinud [eesmärk 100 %]

Liikmesriikide vahel vahetatud selliste SIENA teadete osakaal, mille Europol on saanud seoses rändajate smugeldamisega ja mida ta on ristkontrollinud ning mille tulemusena leitakse seos. [eesmärk puudub]

Liikmesriikide vahel vahetatud selliste SIENA teadete osakaal, mille Europol on saanud seoses rändajate smugeldamisega ja mis sisaldavad biomeetrilisi andmeid, mida Europol kasutas ristkontrollimiseks [eesmärk 100 %]

Liikmesriikide vahel vahetatud selliste SIENA teadete osakaal, mille Europol on saanud seoses rändajate smugeldamisega ja mis sisaldavad biomeetrilisi andmeid, mida Europol kasutas ristkontrollimiseks ning mille tulemusena leitakse seos [eesmärk puudub]

Isikuid käsitlevate selliste uute kannete arv, mille liikmesriigid on Europoli infosüsteemi laadinud rändajate smugeldamisega seoses. Selliste isikuid käsitlevate kannete osakaal, mis on varustatud biomeetriliste andmetega.

Rändajate smugeldamise uute juhtumite arv [lähteväärtus 2022. aastal: 4 889; eesmärk puudub]

Rändajate smugeldamisega seotud uute kahtluseluste arv [lähteväärtus 2019. aastal: 10 989; eesmärk puudub]

Europoli esitatud taotluste arv rändajate smugeldamise kohta uurimise algatamiseks [sihtmärk puudub]

Erieesmärk nr 4: anda liikmesriikidele vajalikud vahendid, et ennetada rändajate smugeldamist ja muid Europoli eesmärkidega seotud kuritegusid ja nende vastu võidelda

Rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse koordineeritud/toetatud (ühis)tegevuse päevade arv

Rändajate smugeldamisega seoses moodustatud operatiivrakkerühmade arv

Inimkaubandusega seoses moodustatud operatiivrakkerühmade arv

Tuvastatud aktiivsete oluliste sihtmärkide (<i>High Value Target</i>, HVT) arv [lähteväärtus 2022. aastal: 24; eesmärk puudub] / rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse tõttu vahistatud või nende tegevuste toimepanemisel takistatud oluliste sihtmärkide arv Rändajate smugeldamise või inimkaubandusega tegelevas rakkerühmas osalevate liikmesriikide arv Külalisametnike lähetuste arv (lähetuses viibitud kuude arv) Väljavalitud riikide lähetatud ekspertide arv, kes värvatakse lühikeseks ajaks Rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega seotud operatiivtoe lähetuste taotluste arv ja operatiivtoe lähetuste arv Internetisisust teavitamise üksuse poolt hinnatud sellise sisu maht, mis on seotud rändajate smugeldamise, inimkaubanduse ja muude nendega seotud kuritegudega Saadud taotluste arv operatiivrakkerühmade jaoks toetuse saamiseks seoses rändajate smugeldamise ja inimkaubandusega EMPACTi asjaomaste operatiivtegevuskavade raames välja töötatud ja toetatud operatiivmeetmete arv EMPACTi toetusetaotluste (kõrge maksumusega toetused ja madala maksumusega toetused) arv, mis on esitatud, mida on töödeldud ja mis on antud rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas (koos üksikasjadega ettenähtud summa kohta) Kooskõlas raamfinantsmääruse artikliga 28 ja usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks jälgib Europol juba tulemusnäitajate abil oma eesmärkide saavutamist. Ametil on praegu 18 tulemuslikkuse põhinäitajat, mida täiendavad veel 56 ameti tulemuslikkuse näitajat. Need näitajad on esitatud Europoli iga-aastases konsolideeritud tegevusaruandes, mis sisaldab eesmärgi täitmise selget seiret aasta lõpuks ning võrdlust eelmise aastaga. Pärast ettepaneku vastuvõtmist kohandatakse neid näitajaid vajaduse korral.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Seadusandliku algatuse, eelkõige erieesmärgi nr 3 rakendamiseks on vaja ELi ja riigi tasandi tehnilisi ja menetluslikke meetmeid, mille võtmist tuleks alustada läbivaadatud õigusakti jõustumisel. i) Liikmesriigid peavad <u>12. detsembriks 2024</u> olema täitnud teabevahetust käsitlevast direktiivist tulenevad kohustused seoses nende riikliku ühtse kontaktpunktiga seotud kriminaalteabe vahetamise platvormide täieliku koostalitlusvõime ja kohtuasjade haldamise süsteemide sujuva toimimisega. ii) Ajavahemikul 2025–2027 ajakohastavad liikmesriigid järk-järgult oma sisemisi operatiivprotsesse ja võtavad sellest tulenevalt kasutusele sidevahendid (SIENA ühendused) ja -tööriistad (andmete laadijad ja päringusüsteem QUEST) nii kesktasandil (ühtne kontaktpunkt,
--

spetsialiseerunud riiklikud üksused) kui ka kohapeal (sisserändeametnikud kolmandates riikides), et parandada rändajate smugeldamist käsitleva teabevahetuse tõhusust ning suutlikkust anda Europolile teavet nii üdisemalt kui ka käimasoleva uurimise raames, ning tutvuda Europoli valduses oleva sellekohase teabega. Sellised ajakohastamised ja uuendused keskenduksid täpsemalt biomeetrilistele andmetele.

Europol parandab oma tehnilist suutlikkust nii biomeetria kui ka teabevahetuse valdkonnas (vt erieesmärgi nr 3 erimeetmed).

iii) 2026. aastaks: AFISe, FACE ja DNA suutlikkuse parandamine.

iv) 2027. aastaks: biomeetriliste töövoogude automatiseerimine, biomeetriliste andmete importimine, sealhulgas SIENA, andmeanalüüsi portaali ja QUESTi kaudu.

Asjaomaseid ressursse, eelkõige inimressursse, tuleks suurendada aja jooksul kooskõlas suureneva nõudlusega Europoli teenuste järele.

Pärast kohaldamise algust hakatakse meetmeid rakendama järk-järgult, et võtta arvesse nõudluse eeldatavat järkjärgulist suurenemist Europoli teenuste ja tegevuse järele ning uute ressursside kasutuselevõtmiseks vajalikku aega.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Organiseeritud kuritegevuse struktuurid, mis suudavad läbi viia keerukaid operatsioone ja hõlmavad kõiki rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse teenuseid, kujutavad endast **suurt ohtu Euroopa julgeolekule**. ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu (EU SOCTA) kohaselt tegeleb ligikaudu **50 % rändajate smugeldamisega seotud võrgustikest mitme kuriteoliigiga**, mille alla kuuluvad ka inimkaubandus, ebaseaduslik uimastikaubandus, aktsiisipettus, ebaseaduslik relvakaubandus ja rahapesu. Selline kuritegelik tegevus on oma olemuselt riikidevaheline. Seetõttu ei saa seda üksnes riigi tasandil võetavate meetmetega tulemuslikult tõkestada. Seepärast otsustavad liikmesriigid teha ELi loodud raamistikus koostööd, eelkõige kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT)³⁵ kaudu, et tegeleda ohtudega, mida kujutavad endast need rasked kuriteovormid.

Viis, kuidas need kurjategijad kasutavad ära **digiüleminekust**, üleilmastumisest ja liikuvusest tulenevaid eeliseid, tekitab muutuvaid julgeolekuohtusid, **mis omakorda nõuab tulemuslikku ELi tasandi toetust riiklike õiguskaitseasutuste tööle**. ELi meetmetega nähakse ette tulemuslik ja tõhus moodus suurendada toetust liikmesriikidele võitluseks rändajate smugeldamisega, kuna see on jätkuvalt tõsine probleem, millega tuleb pidevalt, kooskõlastatult ja ühiselt edasi tegeleda.

Ettepanekuga luuakse ELi tasandil märkimisväärne mastaabisääst, kuna sellega antakse ülesanded ja teenused, mida saab tõhusamalt täita ELi tasandil, riigi tasandilt üle Europolile. Seetõttu nähakse ettepanekuga ette tõhusad lahendused probleemidele, mida ei saa riigi tasandil nende riikidevahelise olemuse tõttu üldse lahendada.

35 <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Ettepanek lähtub vajadusest käsitleda **rändajate smugeldamist dünaamilise, paindliku ja üha keerukama kuritegeliku tegevusena, mis mõjutab ELi sisejulgeolekut.**

Rändajate smugeldamise teenuste turg ELi suunal ja ELis on laienenud ja seda soodustavad tekkivad ja süvenevad kriisid, eelkõige majanduslangus, kliimamuutustest tingitud keskkonnaalased hädaolukorrad ning konfliktid ja demograafiline surve paljudes päritoluriikides.

Rändajate smugeldamine on kogu maailmas levinud kuritegu, mis ohustab rändajate elu ja seab kahtluse alla rahvusvaheliste piiride tervikluse. See on kuritegelike organisatsioonide jaoks **tasuv kuritegeliku tegevuse liik**, mis on tekitanud viimastel aastatel ELile suuri humanitaar- ja julgeolekuprobleeme.

Need muutuvad julgeolekuohud nõuavad riiklike õiguskaitseasutuste töö tulemuslikku toetamist ELi tasandil.

Käesolev ettepanek tugineb ka saadud õppetundidele ja saavutatud edule, mis tulenevad ELi uuendatud tegevuskavast rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamiseks (2021–2025) – sellega tugevdatakse veelgi operatiivkoostööd ja teabevahetust ELi liikmesriikide ja ELi õiguskaitseasutuste vahel, et uurida rändajate smugeldamise võrgustikke ja esitada neile süüdistusi.

Lisaks võetakse ettepanekus arvesse soovitusi, mille Euroopa Kontrollikoda esitas oma 2021. aasta eriaruandes „Europoli toetus rändajate smugeldamise vastasele võitlusele“.

Europoli volituste varasemad läbivaatamised ja liikmesriikide kasvav nõudlus Europoli teenuste järele ning Europoli keskne roll ELi sisejulgeoleku arhitektuuris on samuti selgelt näidanud, et **Europoli ülesandeid tuleb toetada piisavate rahaliste ja inimressurssidega.**

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Ettepanek vastab kiiresti muutuvale julgeolekuolukorrale, kuna see annab Europolile vajaliku suutlikkuse ja vahendid, et tulemuslikult toetada liikmesriike rändajate smugeldamise, inimkaubanduse ja muude raskete kuriteovormide tõkestamisel. Ettepanek on täielikult kooskõlas president Ursula von der Leyeni **2023. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus välja kuulutatud uute õigusaktide ja uue juhtimisstruktuuriga, mille abil võidelda rändajate smugeldajate vastu.** Samuti on see täielikult kooskõlas **komisjoni 2024. aasta tööprogrammiga**, milles kuulutati 2023. aasta lõpuks välja seadusandlik algatus rändajate smugeldamise vastase võitluse õigusraamistiku ajakohastamiseks, et tagada liidule vajalikud õiguslikud ja operatiivtegevuslikud vahendid inimkaubitsejate uutele tegutsemisviisidele reageerimiseks. Lisaks on ettepanek täielikult kooskõlas **kirjaga, mis saadeti kõigile riigipeadele ja valitsusjuhtidele enne Euroopa Ülemkogu 26.–27. oktoobri kohtumist**, kus president von der Leyen teatas, et komisjon esitab järgmise kuu [novembri] lõpus ettepanekud õigusraamistiku ajakohastamiseks, et tugevdada liidu kollektiivseid meetmeid rändajate smugeldamise valdkonnas, keskendudes eelkõige Europoli mõju maksimeerimisele.

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas ka mitmeaastase finantsraamistikuga, kuna sellega toetatakse teatavaid smugeldamisvastaseid meetmeid, mis on kavandatud Sisejulgeolekufondi temaatilise rahastamisvahendi tööprogrammis aastateks 2023, 2024 ja 2025. 2025. aastal kuulutab komisjon välja projektikonkursi, mille eesmärk on tõhustada rändajate smugeldamise

ennetamist ja sellevastast võitlust seeläbi, et luuakse ühised operatiivpartnerlused. See tegevus tugevdab struktureeritud koostööd osalevate liikmesriikide ja kolmandate riikide õiguskaitse- ja õigusasutuste ning muude asjaomaste talituste vahel.

Käesolev ettepanek aitab kaasa kuritegeliku tegevuse katkestamisele ja toetab seeläbi ka ELi julgeolekuliidu strateegia eesmäärke, samuti ELi strateegiaid organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemiseks aastatel 2021–2025 ja inimkaubanduse vastu võitlemiseks aastatel 2021–2025, mida rakendatakse täielikus koostoimes.

Euroopa jõuline reageerimine rändajate smugeldamisele nii ELis kui ka mujal on oluline osa ka **uues rände- ja varjupaigaleppes** sätestatud terviklikust rändekäsitusest.

Ettepanekuga luuakse ka **koostoime liidu ametite tegevusega**, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, Eurojusti ja vajaduse korral muude asjaomaste liidu organite või asutustega, mis tugevdab üldist koostööd Europoliga kooskõlas nende asutuste vastavate volituste ja pädevusega.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Alates 2022. aastast ja Europoli volituste viimasest läbivaatamisest on valitsenud ameti andmevoogude ja eelkõige rändajate smugeldamisega seotud teenuste nõudluse hüppelise kasvu suundumus, mille tulemusena on iga-aastane eelarve ja töötajate arvu suurenemine ületanud algselt kavandatud taseme. Kuna ettepanekuga lisatakse Europoli määruksesse olulised uued ülesanded ning selgitatakse, kodifitseeritakse ja täpsustatakse muid ülesandeid ja vahendeid ning suurendatakse seeläbi Europoli suutlikkust aluslepingute raames, ei saa seda katta muutumatul tasemel ressursidest. Ettepanekut tuleb toetada finants- ja inimressursside suurendamisega.

Täiendavad rahalised vahendid tehakse osaliselt kättesaadavaks varu kaudu ning eelarve tasakaalustamise kaudu piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ja Sisejulgeolekufondi programmidega.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega**

- ☐ hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ **Piiramatu kestusega**

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2025–2027,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid³⁶

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

- ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Jagatud eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☐ Euroopa Investeeringispangale ja Euroopa Investeeringisfondile;
- ☒ artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☐ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

Märkused

³⁶ Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Ettepanekut käsitlev järelevalve ja aruandlus toimub Europolis määruses³⁷ ja finantsmääruses³⁸ sätestatud põhimõtete kohaselt ning kooskõlas detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise lähenemisviisiga³⁹.

Täpsemalt peab Europol saatma igal aastal komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule ühtse programmidokumendi, milles on esitatud mitmeaastased ja iga-aastased tööprogrammid ning kavandatud vahendid. Dokumendis on sätestatud eesmärgid, oodatavad tulemused ning tulemusnäitajad eesmärkide saavutamise ja tulemuste jälgimiseks. Samuti peab Europol esitama haldusnõukogule iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande. See aruanne sisaldab eelkõige teavet ühtses programmidokumendis kehtestatud eesmärkide ja tulemuste saavutamise kohta. Aruanne tuleb saata ka komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Lisaks sellele, nagu on märgitud Europolis määruse artiklis 68, peab komisjon tellima Europolis hindamise 29. juuniks 2027 ja seejärel iga viie aasta järel. Hindamisel keskendutakse eelkõige Europolis ja tema töötavade mõjule, tulemuslikkusele ja tõhususele. Hindamisaruanded tuleb esitada parlamentaarse ühiskontrolli tööruhmale, kes teostab poliitilist järelevalvet Europolis tegevuse üle tema ülesannete täitmisel, sealhulgas Europolis tegevusest füüsiliste isikute põhiõigustele ja -vabadustele tulenevate tagajärgede üle. Aruanded esitatakse ka nõukogule, liikmesriikide parlamentidele ja Europolis haldusnõukogule. Asjakohasel juhul avalikustatakse hindamisaruannete peamised järeldused.

Selleks et korrapäraselt jälgida teabe esitamist liikmesriikide poolt, esitab Europol igal aastal komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule ja liikmesriikide parlamentidele aruande iga liikmesriigi esitatud sellise teabe kohta, mida Europol vajab oma eesmärkide täitmiseks, sealhulgas teave nende kuritegevuse vormide kohta, mille ennetamist või mille vastu võitlemist peab liit prioriteetseks. Aruanded koostatakse Europolis haldusnõukogu kindlaks määratud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete hindamiskriteeriumide alusel.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

Võttes arvesse, et ettepanek mõjutab ELi iga-aastast toetust Europolile, täidetakse ELi eelarvet kaudse eelarve täitmise kaudu.

Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt täidetakse Europolis eelarvet kooskõlas tulemusliku ja tõhusa sisekontrolliga. Seetõttu on Europol kohustatud rakendama asjakohast

³⁷ Määrus (EL) 2016/794

³⁸

https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/decision_of_the_europol_management_board_on_the_adoption_of_the_financial_regulation_applicable_to_europol_.pdf

³⁹ [https://europa.eu/european-](https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf)

[union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf](https://europa.eu/european-union/sites/europaeu/files/docs/body/joint_statement_and_common_approach_2012_en.pdf)

kontrollistrateegiat, mis on kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste osalejate vahel kooskõlastatud

Järeldkontrollide puhul kohaldatakse Europoli kui detsentraliseeritud asutuse suhtes eelkõige järgmist:

- komisjoni siseauditi talituse korraldatav siseaudit;
- Euroopa Kontrollikoja aastaaruanded, milles esitatakse kinnitav avaldus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta;
- iga-aastane eelarve täitmisele heakskiidu andmine Euroopa Parlamendi poolt;
- võimalikud OLAFi juurdlused, mille eesmärk on eelkõige tagada, et ametitele eraldatud vahendeid kasutatakse nõuetekohaselt.

Europoli partnerpeadirektoraadina rakendab rände ja siseasjade peadirektoraat oma detsentraliseeritud asutuste kontrollistrateegiat, et tagada usaldusväärne aruandlus oma iga-aastase tegevusaruande raames. Kuigi detsentraliseeritud asutused vastutavad täielikult oma eelarve täitmise eest, vastutab rände ja siseasjade peadirektoraat eelarvepädevate institutsioonide kehtestatud iga-aastaste osamaksete korrapärase tasumise eest.

Euroopa Ombudsman pakub Europolile täiendava kontrolli- ja aruandlustasandi.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Kindlaks on tehtud järgmised riskid:

- liikmesriikide suurenevate operatiivvajaduste ning rändajate smugeldamise ja inikaubanduse valdkonnas pidevalt areneva kuritegeliku tegevuse tõttu surve all olevad tegevusressursid
- Europoli põhitegevuse killustatus ülesannete ja taotluste paljususe tõttu
- operatiivvajaduste rahuldamiseks piisavate rahaliste vahendite ja inimressursside puudumine
- IKT-vahendite puudumine, mis põhjustab viivitusi vajalike põhisüsteemide arendamisel ja ajakohastamisel

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Komisjon esitab eelarve kaudse täitmise raames volitatud üksuste ja detsentraliseeritud asutuste, sealhulgas Europoli puhul aruande kontrollikulude ja tehtud maksete suhte kohta – 2022. aastal oli see suhe 0,12 %.

Euroopa Kontrollikoda kinnitas Europoli 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande seaduslikkust ja korrektsust, mis tähendab, et veamäär on alla 2 %. Puuduvad märgid selle kohta, et veamäär lähiaastatel suureneks.

Lisaks on Europoli finantsmääruse artiklis 80 sätestatud, et kui liidu asutuse siseauditi üksuse tegevus ei ole kulutõhus, võib liidu asutus võtta vastu otsuse kasutada ühist siseauditi üksust koos teiste samas poliitikavaldkonnas tegutsevate liidu asutustega.

--

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuste-, korrupsiooni- ja muu ebaseadusliku tegevuse vastase võitlusega seotud meetmed on esitatud muu hulgas Europoli määruse artiklis 66 ja Europoli finantsmääruse X jaotises.

Europol osaleb eelkõige Euroopa Pettustevastase Ameti pettuste ennetamise meetmetes ning teavitab komisjoni viivitamata oletatavatest pettusejuhtumitest ja muudest finantsrikkumistest kooskõlas oma pettustevastase võitluse sisestrateegiaga.

Haldusnõukogu kiitis 2022. aasta märtsis toimunud koosolekul heaks Europoli läbivaadatud pettustevastase strateegia aastateks 2022–2024.

Lisaks on rände ja siseasjade peadirektoraat kui partnerpeadirektoraat töötanud OLAFi esitatud metoodika alusel välja oma pettustevastase strateegia ja selle rakendanud. Detsentraliseeritud asutused, sealhulgas Europol, kuuluvad strateegia kohaldamisalasse.

Rände ja siseasjade peadirektoraat on alates 2013. aastast töötanud OLAFi esitatud metoodika alusel välja oma pettustevastase strateegia ja seda rakendanud.

Kättesaadava teabe põhjal järelitati rände ja siseasjade peadirektoraadi 2022. aasta tegevusaruandes, et kehtestatud pettustevastased meetmed on üldiselt tulemuslikud.

3. ETTEPANeku/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järgestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁴⁰	EFTA riigid ⁴¹	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁴²	muud kolmandad riigid	muu sihtotstarbeline tulu
5	12 10 01	Liigendatud	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

40 Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

41 EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

42 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	Julgeolek ja kaitse				
Europol		2024	2025	2026	2027	KOKKU
Europoli assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	–	15,758	19,678	13,457	48,892
	Maksed	–	15,758	19,678	13,457	48,892

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	Halduskulud				
Rände ja siseasjade peadirektoraat		2024	2025	2026	2027	KOKKU
•Personalikulud	☐	–	0,132	0,435	0,606	1,173
•Muud halduskulud	☐	0,002	0,002	0,002	0,002	0,008
RÄNDE JA SISEASJADE PEADIREKTORAAT KOKKU	Assigneeringud	0,002	0,134	0,437	0,608	1,181
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,002	0,134	0,437	0,608	1,181
		2024	2025	2026	2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,002	15,892	20,115	14,065	50,073
	Maksed	0,002	15,892	20,115	14,065	50,073

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.2. Hinnanguline mõju Europolile assigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

summad miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Märkige eesmärgid ja väljundid	2024	2025	2026	2027	KOKKU
↓	Väljundi liik	Kulu	Kulu	Kulu	Kulu	Kulu
ERIEESMÄRK nr 1: tugevdada Europolit ja rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust, kuna need on ELi tasandi uurimis- ja operatiivtegevuse ning strateegilise analüüsi seisukohast keske tähtsusega						
Väljund	Tugevdada EMSCd ja muid rändajate smugeldamisega seotud üksusi	-	1,186	2,628	2,673	6,487
Erieesmärk nr 1 kokku		-	1,186	2,628	2,673	6,487
ERIEESMÄRK nr 2: parandada koostööd ja koordineerimist liikmesriikide, Europolit ja muude liidu ametite vahel						
Väljund	Luaa tõhus ametitevahelise koostöö, juhtimise ja koordineerimise haldamise struktuur	-	0,075	0,242	0,410	0,727
Erieesmärk nr 2 kokku		-	0,075	0,242	0,410	0,727
ERIEESMÄRK nr 3: tugevdada Europolit kui ELi kriminaalteabe keskust rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse valdkonnas ning arendada täielikult välja liikmesriikide, Europolit, muude ELi ametite ja kolmandate riikide vaheline teabevahetus						
- Väljund	Biomeetria – süsteemide arendamine ja SIENA uuend (riistvara, tarkvara, konsultatsioonid)	-	8,765	9,526	3,372	21,662
- Väljund	SIENA integreerimine (turvaline teabevahetusvõrk)	-	1,137	1,345	0,876	3,358
Erieesmärk nr 3 kokku		-	9,902	10,871	4,248	25,021
ERIEESMÄRK nr 4: anda Europolile vajalikud vahendid, et ennetada rändajate smugeldamist ja muid Europolit eesmärkidega seotud kuritegusid ja nende vastu võidelda						
- Väljund	EMPACTi toetus – rändajate smugeldamine ja sellega seotud kuriteod	-	2,000	2,000	2,000	6,000
- Väljund	Operatiivrakkerühmade toetus	-	2,000	3,000	3,000	8,000
- Väljund	toetada operatiivrakkerühmasid rändajate smugeldamise valdkonnas	-	0,595	0,938	1,125	2,658
Erieesmärk nr 4 kokku		-	4,595	5,938	6,125	16,658
Eesmärgid 1–4 KOKKU		-	15,758	19,678	13,457	48,892

Kui see on asjakohane, kajastavad summad ametile antava liidu toetuse ja ameti muude tulude (lõivud ja tasud) summat.

3.2.3. Hinnanguline mõju Europoli inimressurssidele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma) Kui see on asjakohane, kajastavad summad ametile antava liidu toetuse ja ameti muude tulude (lõivud ja tasud) summat.

	2025	2026	2027	KOKKU
Ajutised töötajad (AD palgaastmed)	0,298	1,014	1,759	3,072
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)	0	0	0	0
Lepingulised töötajad	0,265	1,026	1,872	3,162
Riikide lähetatud eksperdid	0,595	0,938	1,125	2,658
KOKKU⁴³	1,158	2,978	4,757	8,892

Personalivajadus (täistööajale taandatud töötajad)⁴⁴

	2025	2026	2027	KOKKU
Ajutised töötajad (AD palgaastmed)	3	7	10	10
Ajutised töötajad (AST palgaastmed)	0	0	0	0
Lepingulised töötajad	5	14	20	20
Riikide lähetatud eksperdid	11	17	20	20
KOKKU	19	38	50	50

Üksikasjalik teave töötajate arvu suurenemise kohta:

Erieesmärk	Lisatöötajad	Töötajate jaotus Europolis
Erieesmärk nr 1	Täiendavaid töötajaid on vaja selleks, et toetada rändajate smugeldamise vastast Euroopa keskust ja suurendada Europoli toetatavate operatiivrakkerühmade arvu ja muude uurimiste arvu, mis käsitlevad rändajate organiseeritud smugeldamist ja sellega seotud kuritegusid; et hõlmata uurimiste veebimõõdet ning pakkuda tehnilist ja kohtuekspertiisialast abi	Operatiivdirektoraat

43 Töötajate arv on arvatud tööjõu-uuringus kasutatava keskmise töötajate ühikukulu alusel ja tulemus on indekseeritud Madalmaade paranduskoefitsiendiga (111,8 %).

44 Ettepanekus nimetatud Europoli töötajate arvu suurenemine tasakaalustatakse FRONTExi töötajate arvu vähendamisega tulevikus. Kaks ametit lepivad kokku töötajate ümberpaigutamise konkreetsetes üksikasjades, järgides kaasseadusandjate kehtestatud kriteeriume ja ajakava.

	seeläbi, et tagatakse liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest kogutud suurte ja keerukate andmekogumite ekstraheerimine ja töötlemine. Hinnanguline vajadus täistööajale taandatud töötajate järele – täiendav täistööajale taandatud töötajate arv aastas (mittekumulatiivne): Uurijad ja andmeanalüütikud: 2025: +3; 2026: +4; 2027: +4 Avalikust allikast pärit luureandmete spetsialistid / meediaseire spetsialistid: 2025: +1; 2026: +2; 2027: +2 Kohtuekspertiisi spetsialistid, dekrüpteerimis- ja andmespetsialistid: 2025: +1; 2026: +2; 2027: +1	
Erieesmärk nr 2	Lisatöötajad, kes pakuvad vara jälitamist, finantsalaseid eksperditeadmisi ja nendega seotud analüüsiteenuseid, et toetada rändajate organiseeritud smugeldamise, inimkaubanduse ja nendega seotud kuritegude uurimist liikmesriikides. Samuti toetada liikmesriikide uurimisi, strateegilist ja operatiivset prioriseerimist, kuritegevuse ennetamist ja kuritegevuse suundumuste jälgimist seoses rändajate organiseeritud smugeldamise ja sellega seotud kuritegudega, osutades strateegilise analüüsi teenuseid. Hinnanguline vajadus täistööajale taandatud töötajate järele – täiendav täistööajale taandatud töötajate arv aastas (mittekumulatiivne): Vara jälitamise ja finantsuurimise spetsialistid ja analüütikud: 2025: +1; 2026: +1; 2027: +1 Strateegilised analüütikud ja andmespetsialistid: 2025: +1; 2026: +2; 2027: +1	Operatiivdirektoraat
Erieesmärk nr 3	Lisatöötajad selleks, et pakkuda liikmesriikidele tulemuslikku tehnilist toetust SIENA kasutamiseks vaikumisi	Suutlikkuse direktoraat

	sidekanalina Hinnanguline vajadus täistööajale taandatud töötajate järele – täiendav täistööajale taandatud töötajate arv aastas (mittekumulatiivne): 2025: 0; 2026: +1; 2027: 0 lisatöötajad selleks, et töötada välja uue biomeetrilise võimekuse (nii funktsioonide kui taristu) nõuded, arhitektuur, turvalisus, andmekaitse, arendus, projektijuhtimine ja hooldus. Hinnanguline vajadus täistööajale taandatud töötajate järele – täiendav täistööajale taandatud töötajate arv aastas (mittekumulatiivne): 2025: +1; 2026: +1; 2027: 0	
Erieesmärk nr 4	Lisatöötajad (lühikeseks ajaks värvatavad riikide lähetatud tasustatud eksperdid), et toetada Europolit peakorterist ning päritolu-, transiidi- ja sihtriikidest (sealhulgas nii liikmesriikidest kui ka kolmandatest riikidest) operatiivrakkerühmade raames toimuvaid liikmesriikide uurimisi, mis käsitlevad eelkõige rändajate organiseeritud smugeldamist ja sellega seotud kuritegusid. Hinnanguline vajadus täistööajale taandatud töötajate järele – täiendav täistööajale taandatud töötajate arv aastas (mittekumulatiivne): 2025: +11; 2026: +6; 2027: +3	Operatiivdirektoraat

3.2.3.2. Vastutava peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täisarvuna (või kuni ühe komakohaga)

	2024	2025	2026	2027
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)				
20 01 02 01 ja 20 01 02 02 (peakorter ja komisjoni esindused)		1	3	3
20 01 02 03 (delegatsioonid)				
Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ⁴⁵				
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)		1	1	1
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)				
KOKKU		2	4	4

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	- Rakendada uusi meetmeid, mille eesmärk on ennetada rändajate smugeldamist, sealhulgas tõhustatud dialogi juriidiliste isikutega, kelle puhul kahtlustatakse, et neid kasutatakse rändajate smugeldamiseks, nagu on ette nähtud direktiivi ettepanekus ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamise ja tõkestamise kohta. - Tagada rändajate smugeldamise vastase Euroopa keskuse uue juhtimisraamistiku toimimine, nagu on ette nähtud rändajate smugeldamise vastast võitlust käsitleva määruse ettepanekus. - Tõhustada sellise teabe ja andmete seiret, kogumist, analüüsimist ja jagamist, mis käsitleb rändajate smugeldamise ennetamist ning õigus- ja õiguskaitseasutuste reageerimist sellele eesmärgiga anda panus tõenduspõhisesse poliitikakujundamisse, nagu on ette nähtud direktiivi ettepanekus ebaseaduslikule liitu sisenemisele, liidust läbisõidule ja liidus viibimisele kaasaaitamise ennetamise ja tõkestamise kohta ning rändajate smugeldamise vastast võitlust käsitlevas määruses.
Koosseisuväline personal	Toetada Europolit tõhustatud tegevusraamistikku, millega toetatakse liikmesriike rändajate smugeldamise valdkonnas, asjaomaste operatiivrakkerühmade korraldust ja juhtimist, Europolit operatiivtoe lähetusi ja EMPACTi raames toimuvat tegevust, nagu on ette nähtud rändajate smugeldamise vastast võitlust käsitleva määruse ettepanekus.

⁴⁵ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- ☐ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- ☒ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Täiendavad rahalised vahendid tehakse osaliselt kättesaadavaks varu kaudu (20 miljonit eurot) ning eelarve tasakaalustamise kaudu piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ja Sisejulgeolekufondi programmidega.

- ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku⁴⁶ muutmist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- Ettepanek/algatus näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

46 Vt nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) 2093/2020 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklid 12 ja 13.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☐ muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐